11191

LITH.BIBL.SERVICE
1132 WALNUT STREET,
DANVILLE, ILL.61833

LEIDYKLOS DOVANA
Perduota Liet.
Bibliogr. Tarnybos

DARBININKAS

L NR. 71. SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N. Y. ANTRADIENIS - TUESDAY, SPALIS - OCTOBER 26, 1965 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y. 11221 10 CENTŲ

Ar Vatikano susirinkimas pasisakys dėl komunizmo?

Vatikano susirinkimo prezidiumui įteikta 450 tėvų peticija, siūlanti aiškiai pasisakyti dėl pasaulinio komunizmo

Vatikano susirinkimo 450 tėvų įtelkė prezidiumui peticiją pasisakyti komunizmo klausimu. Nurodoma 10 argumentų, kodėl tas klausimas turįs būti sprendžiamas. Kai kuriuos iš tų argumentų iškėlė Segni (Italijos) vysk. Luigi Carli; jis yra vadinamos vyskupų reikalam tarybos narys. Savo raštą išdalino 800 vyskupų.

Vysk. Luigi Carli pastebi, kad pasaulinio komunizmo problema negalinti būti nutylėta, kai sprendžiami tokie pasauliniai rūpesčiai, kaip badas, karas, gyventojų perteklius, gimimų kontrolė ir k. Katalikai laukia komunizmo klausimu naujo ir iškilmingo pareiškimo, kad būtų pašalintos visos abejonės ir netikrumas. Taip pat komunistų persekiojami katalikai, ortodoksai, protestantai, žydai ir apskritai tikintieji laukia iš susirinkimo užuojautos ir solidarumo.

Savo sprendimu susirinkimas negalįs pakenkti krikščionim už geležinės sienos, nes jų pačių vyskupai reikalauja komunizmą pasmerkti. Tai ne politikos klausimas, — jis turi būti išskirtas, — bet tikėjimo ir moralės. Tylėjimas reikštų neįvertinimą komunizmo grėsmės ir pridarytų Bažnyčiai daug žalos; Bažnyčia būtų pakaltinta oportunizmu. Jei dėl žydų žudymo šiandien neteisingai kaltinamas popiežius Pijus XII, kad jis neva tylėjęs, tai juo labiau rytoj gali būti teisingai kaltinamas Bažnyčios susirinkimas, kad jis buvęs bailus ir dėjęsis nematęs komunizmo".

Liturgijos reforma tęsiama ir toliau. Spalio 20 iš Romos pranešta, kad Paulius VI patvirtino JAV vyskupų prašymą šv. Mišiose įvesti gausesnį gimtosios kalbos vartojimą. Šią vasarą korespondenciniu būdu JAV vyskupai vienbalsiai pasisakė už platesnį anglų kalbos vartojimą liturgijoje. Balsavimų rezultatai rugsėjo 3 buvo pasiųsti Romon per kardinolą F. Spellman, kuris yra JAV vyskupų konferencijos pirmininkas. Pagal naują projektą šv. Mišiose lotynų kalba liks tik pradinėse maldose prie altoriaus laiptų ir kanone. Dar nepaskelbta tiksli data, nuo kada šie pasikeitimai bus pritaikyti praktikoje.

— **Prancūzijos vyskupai**, Vatikano pritariami, spalio 24 sutarė atgaivinti "kunigų darbininkų" veiklą. Ji buvo pradėta nuo 1947, labai suvaržyta popiežiaus Pijaus XII ir Jono XXIII nuo 1953, kada kai kurie kunigai neišvengė komunistų įtakos. Dabar leidžiama kunigam dirbti fabrikuose ar įmonėse visą laiką, dalyvauti unijose, bet tik neiti į atsakingas vietas; išimtinais atvejais gyventi privačiai.

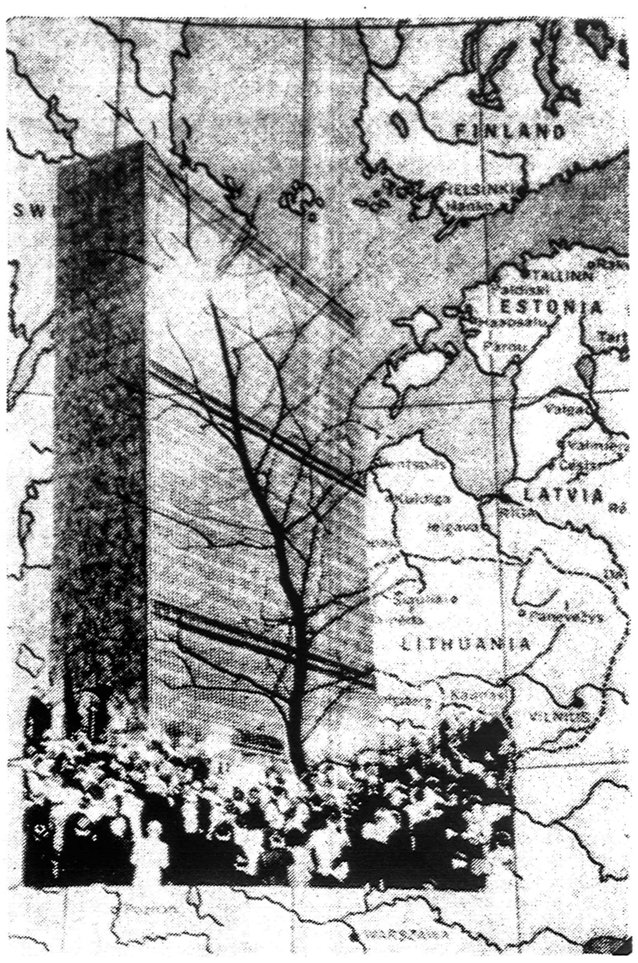

Montažas R. Kisieliaus

RINKIMAI Amerikoje ir komunizmas

New Jersey kovoje dėl gubernatoriaus vietos atgijo komunizmo argumentas. Paremdamas respublikoną Wayne Dumont, Jr., spalio 24 R. Nixonas kritikavo dabartinį gubernatorių Hughes, kuris pateisino Rutgers universiteto profesorių Eugene D. Genovese, kuris viešai linkėjo komunistam laimėti Vietname.

"Ar asmuo, valstybės pasamdytas, turi teisę pasinaudoti savo tarnybine padėtim duoti paramą Jungtinių Valstybių priešam karo metu?" — klausė Nixonas. "Ne, ne!" šaukė klausytojai. O Nixonas toliau: "Gubernatorius Hughes sako—taip, senatorius Dumont sako —ne. Ir aš manau, kad New Jersey gyventojai pasakys gubernatoriui "Ne" ateinančią savaitę". Nixonas sveikino Drew universitetą, kuris atsisakė nuo prof. James G. Mellen, kuris buvo viešai parėmęs prof. Genovese nuomonę.

Santo Domingo: vėl tvarką daro svetimi kariai

Amerikos Valstybių Organizacijos vadu veikianti Amerikos ir Brazilijos kariuomenė spalio 25 užėmė Santo Domingo sritį, kurią buvo valdę perversmininkai. Ją pakvietė prezidentas Garcia-Godoy, kai neramumuose tik per vieną savaitę žuvo 9 žmonės.

Tarp Garcia-Godoy ir kariuomenės taip pat nesantaika. Prezidentas nori nušalinti kariuomenės vadus, o tie kaltina prezidentą palankumu komunistiniam elementui, kuris jau insifiltravęs vyriausybėje; vyriausybė taip pat neišreikalavusi iš perversmininkų atiduoti ginklus.

Nepavyko susitikimas erdvėse

Cape Kennedy spalio 25 mėgintas raketų susitikimas erdvėse nepavyko. Paleista Agena raketa neteko ryšio su žeme. Po 101 minutės turėjo būti paleista raketa Gemini 6 su astronautais Walter M. Shirra Jr. ir Thomas P. Stafford, kurie turėjo su Agena susitikti. Dingus Agenai be žinios, Gemini kelionė buvo sustabdyta. Kas nutiko su Agena, aiškės tik vėliau. Spėjama, kad ji galėjo susprogti; radaras pastebėjo smulkius kritulius į Atlantą.

SAUGUMO TARYBOJE: ginčas dėl Kašmiro

Pakistanas kreipėsi į Saugumo Tarybą spalio 25 su skundu prieš Indiją, kad Kašmire Indija kiša į kalėjimus tuos, kurie reikalauja Kašmiro gyventojam plebiscito. Indijos atstovas pareiškė, kad Kašmiro klausimas esąs Indijos vidaus reikalas, ir išėjo iš posėdžio.

Sovietų atstovas čia ėmė kaltinti sekretorių U Thant, kad jis peržengęs savo įgaliojimus Kašmiro reikalu: ėmęs sava valia tvarkyti, užuot pranešęs Saugumo Tarybai. Amerikos atstovas Goldbergas gynė U Thant; jį parėmė Anglija, o Prancūzija parėmė Sovietus.

Pakistanas numato Kašmiro klausimą kelti tiesiog J. Tautų pilnaty, kur neveikia veto.

Fulbrightas vėl dėl Vietnamo

Sen. Fulbrightas spalio 24 vėl kritikavo vyriausybę —kam tiek daug įtakos politikai turi CIA ir Apsaugos departamentas; siūlė sustabdyti oro atakas š. Vietname, kad būtų geresnė atmosfera derybom. Pirmusyk jis tai siūlė kovo mėn. Vyriausybė atakas nutraukė 4 dienom. Komunistai iš to tik pasišaipė. Dabar Baltieji Rūmai paskelbė, kad vyriausybės nusistatymas nepasikeitė; ji pasiryžusi bet kuriuo metu sustabdyti atakas, ir derėtis, bet nemato jokio ženklo iš komunistų pusės.

Šaltas karas perkeltas į Ameriką

Demonstracijose prieš vyriausybės politiką Vietname atėjo naujas veiksmas: apie iš 30 universiteto studentų grupių paskelbta, kad jos savo reikalavimus vykdys "ne pilietiniu neklusnumu, bet švietimu". Tai atsisakymas nuo kvietimų karinėn tarnybon degimimo, kuris sukėlė krašte tik pasipiktinimą. O tie reikalavimai esą tokie: 1. paskelbti, kad Amerika pasiryžusi tartis dėl kom. Kinijos pripažinimo, 2. derėtis dėl jos priėmimo į J. Tautas, 3. kviesti ją į nusiginklavimo konferenciją, 4. sustiprinti pastangas, kad kovos Vietname būtų baigtos ir ginčas būtų sprendžiamas derybom.

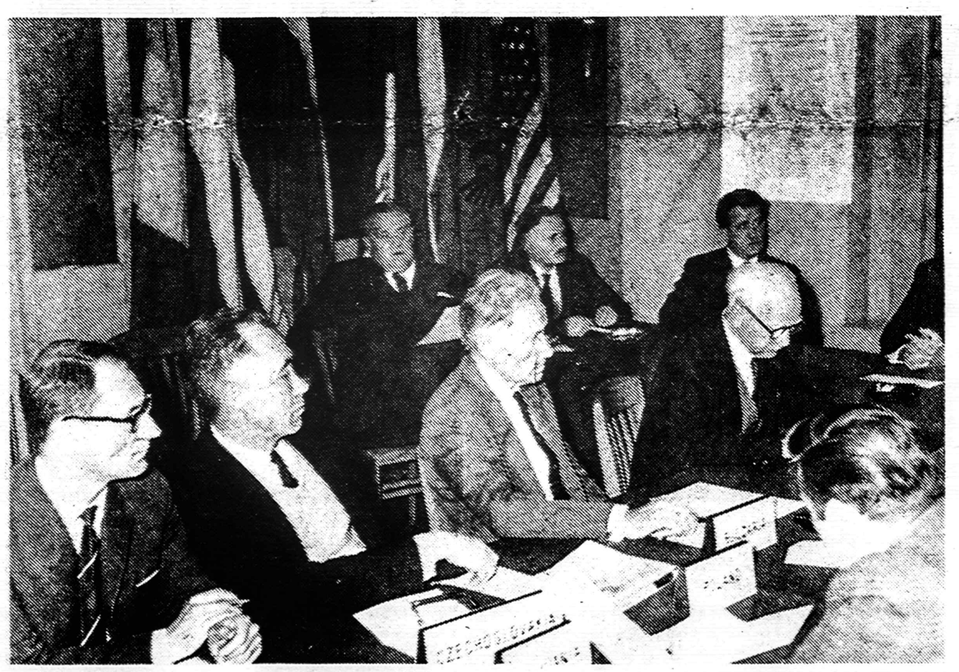

VLIKO ir LB Tarybos atstovai klauso pranešimo apie lapkričio 13 manifestaciją. Iš k. į d. dr. K. Čeginskas, J. Pažemėnas, dr. P. Vileišis, J. Audėnas, dr. Br. Nemickas, V. Volertas, K. Bielinis. Nuotr. R. Kisieliaus.

LAPKRIČIO 13 renkamės į New Yorką

Smulki informacija visiems

LAPKRIČIO 13 manifestacijoje invokaciją atliks Very Rev. Raymond J. Swards, S.J., Holy Cross universiteto (Worcester) prezidentas, vienas iš žymiausių jėzuitų ordino autoritetų Amerikoje.

Dar prieš manifestaciją rengėjų delegacija lankysis Jungtinių Valstybių delegatūroj prie Jungtinių Tautų ir matysis su delegacijos visuomeninių santykių direktorium Donald C. Dunham.

Pomanifestaciniams apsilankymams įvairių valstybių delegatūrose manifestantų delegacijos jau dabar rengiamos. Labai uoliai bendradarbiauja latviai: jau sumobilizavo 45 studentus tai talkai. Kiekviena trijų-keturių asmenų delegacija iš anksto gauna paskyrimą, kokias delegatūras lankys ir gauna atitinkamą parengimą.

Visų Pavergtųjų Europos Tautų Seimo delegacijų nariai pakviesti dalyvauti manifestacijoje kaip svečiai.

Solidarumo pareiškimai

Lietuvių Bendruomenės apylinkės ar kitos atitinkamos organizacijos kviečiamos sušaukti vietos visuomenės susirinkimus spalio 31 ar lapkr. 7 savaitgaly ir surašyti vietos lietuvių vardu (paminint apytikrį skaičių) solidarizavimo su manifestacija pareiškimus ir juos laiškais ar telegramomis atsiųsti KLNA (29 West 57 St. —10 Fl. New York, N.Y. 10019) prieš lapkričio 13, kad manifestacijos susirinkime galėtų būti konstatuota, kiek tautiečių įsakmiai iš tolo prie manifestacijos prisideda. (Jau yra gautas toks solidarumo pareiškimas iš Venezuelos Lietuvių Bendruomenės).

Vėliavos

Manifestacijon kviečiamos organizacijos su vėliavomis. Numatantieji atvykti su vėliavomis iki lapkričio 5 dienos registruojasi šiuo adresu: Al. Vakselis, 112-09 95 Ave., Richmond Hill, N.Y. 11419. Nurodyti organizacijos vardą, adresą, vėliavų skaičių.

Plakatai

Ekskursijos, vykstančios autobusais (ar traukiniais), aprūpina savo susisiekimo priemones atitinkamais plakatais —šūkiais. Jos apsirūpina ir plakatais, kurie bus iškelti manifestacijos metu — susirinkime ir žygyje. Plakatus rengiant laikytinasi vietiniam komitetam išsiųstų instrukcijų. Plakatuose lietuviai mini tik Lietuvos vardą, ne "Balts" ar "Baltic countries". (Latviai, estai turės savus plakatus). Plakatuose — laisvės nepriklausomybės reikalavimai. Jokių paniekinimų ar užgauliojimų — prieš nieką.

Uniformos

Organizacijos, vartojančios uniformas (skautai, veteranai ar kiti), vyksta uniformose. Moterys — ko gausiau tautinių drabužių!

Ženkleliai

Visi prašomi dėvėti manifestacijos ženklelius. Juos galima gauti iš anksto pas visus bilietų platintojus arba ir įeinant į M.S. Garden. Prie įėjimo kviečiama įsigyti ir manifestacijos programos leidinį.

Autobusai

Ekskursijų vadovai su vairuotojais sutaria atvykti prie MSG. Iš šiaurės atvykstantieji važiuoja Columbus — 9-ta Ave. į 50-tą gatvę, o iš tunelių — 8-ta Ave. iki 49 gatvės. Išlaipinę keleivius prie MSG, vairuotojai vyksta autobusų pasistatyti į 41 ir 42 gatves, tarp 11 ir 12 Ave. Tą patį vakarą grįžtančios ekskursijos susitaria su vairuotojais dėl susirinkimo vietos. Manifestacija baigsis apie 5 val. popiet. Apie tą laiką autobusai gali atvykti paimti savo keleivių į 47-tą gatvę, tarp 2-os ir 1-os Ave.

Susisiekimas mieste

Iš viešosios autobusų stoties, kuri yra prie 8 Ave. ir 41 St., eiti 8ta Ave. iki 49 St. (apie 700 gerų žingsnių).

Iš Pennsylvanijos geležinkelio stoties — 8 Ave. požeminiu traukiniu (Uptown linkme, 'Local' traukiniu) iki 50 St. stoties (antras sustojimas, 15 c.)

Iš Grand Central stoties — požeminiu traukiniu (shuttle) iki Times Square)— iš ten Broadway iki 49 St. ir 8 Ave maždaug tiek pat, kaip ir iš autobusų stoties.

(Nukelta į 8 p.)

— **Vietname** septynias dienas trukęs įtvirtinimo prie Pleime apgulimas pašalintas. Komunistai, kurių tarpe buvo ir reguliari kariuomenė iš š. Vietnamo, šiuo metu nuo įtvirtinimo pasitraukė.

NEW YORKO KOVOJE: asmuo prieš partiją

New Yorke kova dėl miesto majoro vietos patraukia dėmesį nepaprastai aštria forma ir ypatinga strategija. Demokratas **Abraham D. Beame** eina įprastine tvarka: jį išrinko partija ir dabar jis pristatomas balsuotojam kaip partijos kandidatas; ji remia partija, pradedant nuo prezidento. Jei parems ir balsuotojas demokratas, laimėjimas bus tikras , nes New Yorkas 75 proc. demokratiškas.

John V. Lindsay, respublikonas liberalas, suprato, kad respublikonų jėgom negalės būti išrinktas; tada griebėsi strategijos — eiti ne kaip partijos atstovas, bet kaip asmuo. Taikliai jis aiškino, kad miesto administravimas priklauso ne nuo partijos programų, bet nuo asmens sugebėjimų ir garbingumo. Jis ir prikišo miesto nugyvenimą, kuris priklausė ne tik nuo majoro Wagnerio, bet ir nuo pareigūno Beame, dabar Lindsay konkurento.

Įšėjęs į kovą prieš partijos atstovą kaip asmuo, Lindsay, betgi toje plotmėje neišsilaikė, atsisakęs nuo savos partijos paramos, ieškojo paramos kitos partijos — liberalų. Šitai ir buvo priežastis, dėl kurios respublikonai negalėjo išsilaikyti bent neutralūs. Respublikonų konservatyvusis sparnas išėjo aktyviai prieš Lindsay. To paties Yale universiteto auklėtinis, — kaip ir Lindsay, tik vyresnis **William F. Buckley** stojo į rinkimų kovą ne tam, kad pats būtų išrinktas, bet kad nebūtų išrinktas Lindsay, anksčiau nerėmęs partijos išrinkto Goldwaterio, dabar susidėjęs su svetima partija, liberalais. Šia linkme prieš Lindsay varosi ir kitos grupės, kurias vadina dešiniaisiais. Už Beame stojo ir tie asmens, kurie yra liberalų viršūnėje — H.H. Humphrey.

Rezultatas bus aiškus formaliai lapkričio 2. Opinijos tyrimas rodo persvarą Beame naudai, bet pamažu kylant Lindsay ir Buckley: paskutiniai duomenys — Beame 42.6 proc., Lindsay 37.1, Buckley 13.7. Jei Lindsay ir Buckley eitų drauge, jie turėtų didelę persvarą prieš A. Beame. Tačiau Buckley yra laimėjęs palankumą ne tik konservatyvių respublikonų, bet ir konservatyvių demokratų. Beame pripažįsta, kad Buckley daug balsų bus nuo jo nutraukęs. Išvada jau viena pastebėta: konservatyviųjų partija, nors veikia tik nuo 1962, rodosi jau pajėgesnė už liberalų partiją, veikiančia pora dešimčių metų.

Galutinė persvara priklausys nuo neapsisprendusių, kurių dabartinis procentas 6.6. Ar jų apsisprendimą nulems spauda, kurios palankumas taip pasiskirstė: Už Beame Journal American, Daily News, Long Island Press, El Diario ir smulkesni. Už Lindsay — N.Y. Times, H. Tribune, World Telegram and Sun, Life, N. Y. Post. Lapkričio 2 parodys kiek spauda turi lemiamos įtakos.

LIETUVOS ATSTOVO SVEIKINIMAS DARBININKUI

Darbininko 50 metų sukakties proga Lietuvos atstovas J. Kajeckas yra atsiuntęs vyr. redaktoriui sveikinimą, kuriame rašo:

"Darbininkas yra užėmęs vieną svarbiausių vietų lietuviškoje išeivijos spaudoje. Tai didele dalimi Jūsų ir Jūsų bendradarbių-redaktorių bei leidėjų Tėvų Pranciškonų nuopelnas.

"Darbininkas gina, tai, kas Lietuvių Tautai svarbiausia. Jis skleidžia ir puoselėje tai, kas lietuvių širdžiai brangiausia.

"Gėriuosi Darbininko nuolat didėjančia įtaka lietuvių išeivių pasaulyje. Džiaugiuosi Darbininko sėkme. Tai pasėka pasišventimo, dargi sveikatos kaina.

"Taip šaunios sukakties proga giliai nuoširdžiai sveikinu Jūsų asmenyje visą Darbininko redakcijos kolektyvą ir laikraščio leidėjus.

"Linkiu Darbininkui tolimesnės didėjančios sėkmės ir ateityje".

Darbininko redakcija yra gavusi ir daugiau sveikinimą, už kuriuos čia reiškiama nuoširdi padėka redakcijos ir leidėjų— Tėvų Pranciškonų.

Tikėjimo pamoka Donbaso anglies kasyklose

Leitenantas Miša ir Šventas Raštas

Vokiečiam užimant Paryžių 1941 vasarą, prancūzų žurnalistas Jean Rounault turėjo iš savo krašto bėgti. Mat, jisai iš Paryžiaus radijo pliekė Hitlerio nacizmą, gerai kalbėdamas vokiškai; už tai vokiečiai nebūtų jo paglostę. Pabėgo į Rumuniją. Tačiau karo pabaigoje (1944-45) Rumuniją okupavo rusai bolševikai, ir jie to prancūzų žurnalisto taip pat neglostė, nors buvo kovojęs su naciais. Visi svetimšaliai, gyvenę bukareste, Rumunijos sostinėje, buvo surankioti ir išgabenti į Dono anglių kasyklas Ukrainoje. Jean Rounault čia išbuvo penkerius metus. Grįžęs į Prancūziją, aprašė savo sunkius išgyvenimus knygoje "Baisus sapnas".

Čia pateikiamos vieno skyrelio įdomios ištraukos.

—o—

Rusijoje karo metu buvo didelis popieriaus trūkumas — pasakoja autorius.—Ypčč popieriaus norėdavo gauti visi rūkodėlto man pavyko paslėpti ir išsaugoti dvi knygas — mišiolėlį ir Šv. Raštą (didelio formato, Grampon laidos, per 1000 pusl.).

Kartą man atsiskleidus Šv. Raštą, vienas iš mano draugų nusikvatojo: Ir vėl nori vaidinti kunigą!" Aš atsakiau: "Esu prievarta, kaip ir jūs, atskirtas nuo savųjų, tad noriu šiuo būdu sužinoti, ką jie šiandien skaitė. Mano mišiolėlis ir Šv. Raštas pasako, ką jie skaitė ir ko klausėsi, ir aš dėl to turiu lygiai tokių minčių, kaip ir mano draugai laisvėje. Aš čia nematau nieko, kas galėtų jums kliudyti". Man atsakė: "Tai mums nekliudo, bet pagalvok: knyga be reikalo guli, o mes visai neturime popieriaus susukti cigaretei ir užrūkyti.. Antra vertus, turite būti daug atsargesnis. Tik palaukite pirmos kratos!" . Kratos iš tikrųjų buvo dažnos.

Staiga Willis sušuko: Dėmesio!". Leitenantas Miša jau stovėjo duryse. Visi vyrai baraike atsistojo, tiktai aš su savo didžiuliu Šv. Raštu, atskleistu ant kelių, nepajudėjau. Miša tuoj pamatė. Tylos valandėlėje visi sužiūro į mane. Miša priėjo, paėmė iš mano rankų knygą, užvertė, paskui vėl atvertė, patyrinėjo ir paklausė:

— Kas čia?

— Tai Šv. Raštas, Biblija, — atsakiau.

— O kas yra Biblija?

— Tai knyga apie Dievą ir Jėzų Kristų.

Miša kiekvieną dieną daugelį kartų suminėdavo Devo Kristaus, Dievo Motinos vardus, kai pykdavo ar baisiai keikėsi. Taip buvo išmokęs rusų kariuomenėje, į kurią įstojo turėdamas 17 metų. Dabar ėjo 21 metus.

Dievas ir Jėzus Kristus? Jis pajuto atsistojęs prieš dalyką, kuris draudžiamas ir dėl to įdomus. Be to, koncentracijos stovyklos komendantas buvo įsakęs visas knygas iš kalinių atimti.

— Tai ką čia sako apie Dievą ir Kristų? — paklausė.

— Čia pasakojama, kaip Dievas sutvėrė pasaulį.

— Ar tikrai?

— Taip.

— Ar tai teisybė?

Visų dideliam nustebimui Miša atsisėdo prie manęs.

— O ką čia sako? — bakšterėjo pirštu į atverstus lapus.

— Čia aprašomi Dievo darbai.

— Tai ką Dievas padarė? Paskaityk!

— Pirmiausia Dievas padarė šviesą.

— Šviesa? Kas gi yra šviesa?

— Dievas padarė saulę, kuri duoda šviesą pasauliui, aiškinau.

— Jis padarė saulę. Tai labai nuostabu. Ir paskui? . . .

— Paskui atskyrė dangų nuo jūros, vėliau žemę nuo vandens, žemėje sutvėrė medžius, gėles, leido grūdam augti ir nešti derlių . . .

— Ar visa tai vienas padarė?

— Taip, tik vienas.

— Tai labai nuostabu. Pasakok toliau!

PASAULINĖJE parodoje spalio 17 naktį paskutinį kartą nuleidžiama Lietuvos vėliava.

Leit. Miša negalėjo atsispirti savo smalsumui, o aš negalėjau skubiai atsakinėti, nes buvau išmokęs neperdaugiausiai rusų kalbos žodžių. Reikėjo pagalvoti beverčiant. Aš pasakiau:

— Pagaliau Dievas sutvėrė žmogų.

— Kaip jį Dievas sutvėrė?

— Pagal savo paveikslą.

— Tai mes esame į Dievą panašūs — klausė Miša.

— Taip turėtų būti, —atsakiau.

— Pasakok toliau, — Miša nekantravo, — skubėk! Apie ką čia pasakojama?

— Čia pasakojama apie žydus, Dievo išrinktą tautą.

— Tai juokinga- Kodėl apie žydus? Ar nesate tik žydas?

— Ne- Žydai pirmieji gavo Dievo įstatymus.

— Ar žydai tų įstatymų laikėsi?

— Nevisada.

— Jie buvo Dievo baudžiami.

— Gerai. Pasakok toliau. Kas yra knygos gale?

— Pabaigoje pasakojamas Kristaus gyvenimas.

Jis buvo Dievo sūnus, ar ne? —teiravosi Miša. —Kas iš tikrųjų buvo Kristus?

— Jis buvo tikrai Dievo sūnus . . . Dievas Tėvas siuntė savo sūnų žemėn gera žmonėm daryti . . . mokyti mylėti vienas kitą, niekad neužgauti savo artimo . .

— Ir kas jam atsitiko?

— Žydai jį nukryžiavo.

— Nukryžiavo?. Tai jis nebuvo laimingesnis už betkurį kitą . . .

Leitenantas Miša skubiai atsitojo ir, visai neatsigręžęs ir nė žodžio netaręs apleido mūsų baraką. Mes negalėjome suprasti kodėl leit. Miša iš manęs neatėmė Šv. Rašto.

—o—

Jean Rounault, būdamas gerai išsilavinęs ir pramokęs rusų kalbos, gavo darbo elektrinių lempų dirbtuvėse, ir taip išvengė bado. Vėliau stovyklos komendanto įsakymu pakeitė medicinos seserį, ėjusią gydytojo pareigas. Tuo būdu Jean Rounault asidarė "gydytojas" užsitarnavęs stovyklos administracijos ir visų įkalintųjų didžios pagarbos. **P. Kaminskas**

Kaip rašyti: BALTIJOS AR PABALTIJO VALSTYBĖS

Gimtoji Kalba š.m. balandžio birželio (2) nr. kuris tik ką išėjo, šiuo klausimu taip pasisakoma:

"Šiuo metu rašoma įvairiai.. Nevienodai vadinami ir tų kraštų gyventojai . . .

"Čia reikia pasakyti, kad tai nėra vien kalbinis reikalas. Kalbos atžvilgiu abu pavadinimai — **Baltijos valstybės** ir **Pabaltijo valstybės** yra taisyklingi. Kitas dalykas yra logikos bei tikslingumo klausimas . . . Beveik visos kitos kalbos vartoją tokį pavadinimą, kuris atitinka mūsiškąjį **Baltijos valstybės.** Pvz., anglų Baltic States, pranc. Pays baltes, vok. Baltische Staten, isp. Los paises balticos, lenk. Panstwa baltyckie, lat. Baltijas valstis ir t.t.

"Pabaltijo valstybės, Pabaltijo kraštai atsirado, tur būt, nusižiūrėjus į rusų pavadinimą **Pribaltiskij kraj,** kuris jau buvo vartojamas prieš Pirmąjį pasaulinį karą. Rusiškasis priešdėlis **pri** — kaip ir lietuviškas **pa**- suteikia žodžiui pakraščio reikšmę. Plg. pagirys, pabalys, pavilkijys ir kt. Nesunku suvokti, kad pakraščio sąvoka yra reliatyvi, nes ji gali apimti siauresnį ir platesnį ruožą, esantį palei kokį kitos rūšies plotą— žiūrint kokiu požiūriu žiūrima. Visos Europos ar Rusijos požiūriu Lietuva, Latvija bei Estija gali būti vadinamos Baltijos pakraščiu, taigi tai bus tik **pabaltijys**. Tačiau pačių Baltijos kraštų požiūriu žiūrint, **pabaltijys** bus tik pajūrio ruožas, tik pamarys, pajūris. Vadinasi, šiuo atveju **pabaltijys** turėtų dvi reikšmes: platesnę — **Pabaltijys** tikrinis vardas, ir siauresnę — **pabaltijys** bendrinis vardas.

"Kyla klausimas, ar tikslu vartoti tokį tikrinį vardą visam kraštui, kuris sudarytas atsižvelgiant į kitus kraštus? Mum

SPAUDA

atrodo, kad netikslu ir kad nėra jokio reikalo tokį pavadinimą vartoti. Kam mums girtis, kad esame tik pakraštys? Ir kadangi, kaip jau matėme, visos Europos kalbos šiuos tris kraštus vadina **Baltijos šalimis, Baltijos valstybėmis,** tai nėra tikslu ir nėra jokio reikalo mums iš visų išsiskirti ir visų pavadinimų pirmąją raidę B keisti į **P** . . .

"Nevartojant **Pabaltijys,** nereikalingas darosi ir žodis **pabaltiečiai**. Tada lieka dar du žodžiai — **baltai** ir **baltiečiai. Baltai** pirmiausia yra kalbotyrinis bei etnologinis terminas ir lietuvių kalboje seniai vartojamas lietuviams bei jų giminėm (latviam, prūsam ir kt.) vadinti. Tokiu atveju išskiriami ėstai, kurie nėra indoeuropiečiai ir etniniu atžvilgiu nepriklauso baltų grupei. Tada kaipo geografinį terminą galima būtų vartoti žodį **baltiečiai.** Plg. latvių **baltieši.** Tačiau nebūtų jokios bėdos, jei žodis **baltai** būtų vartojamas ir kaip geografinis terminas . . . Tuo atžvilgiu mes nesiskirtume nuo kitų kalbų, kurios vartoją baltų terminą abiem reikšmėm — kalbiniu etniniu ir geografiniu. Plg. anglų **balts,** vok. **Balten,** isp. **baltos** ir k. panašiai ir kitų kraštų gyventojai vadinami kartais dviem lietuviškais vardais, pvz. kinai ir kiniečiai, australai ir australiečiai, ukrainai ir ukrainiečiai. **Baltai** kaip geografinis terminas jau daug kur ir praktikoje vartojamas. Pvz. Vokietijoje yra Baltų Taryba, Baltų tautų komitetas, Baltų spaudos agentūra, Baltų komitetas Stockholme ir kt.".

MASKVOJE ŽYDAI LAIDOJAMI PRIE KRYŽIAUS

Jewish Press (spalio 22) rašo, kad į Anglią grįžusieji turistai, kurie lankėsi Sovietų Sąjungoje, pasakoja, kad Maskvoje žydam labai sunku gauti leidimą savo mirusius laidoti žydų kapinėse, kurios dar tebėra Maskvos priemiestyje. Verčiama laidoti bendrose kapinėse. O čia atsitinka taip, kad numirėlis žydas palaidojamas tarp dviejų kapų, ant kurių tebestovi kryžiai. Mirusio giminėm tai sudaro nejaukų įspūdį.

Tomis pačiomis žiniomis Sovietų valdžia verčia turistus liudyti, kad jie savo kelionėje susidarė labai gerų įspūdžių apie Sovietų Rusija. Rusų žurnalistai stengėsi prikalbint, kad kai kurie turistai pareikštų radijo pranešimuose arba spaudoje, jog jie nepatyrė, kad Sovietuose būtų kokia nors cenzūra siunčiamom į užsienį žiniom.

Lietuvoje nekombinuosi—negyvensi

Kaune įkliuvo Zarasų tekstilės-galanterijos fabriko pareigūnas: buvo atvežęs parduoti iš fabriko pasiimtų medžiagų. Paaiškėjo, kad medžiagas "nukombinuoti" padėjo to paties fabriko tarnautoja komjaunuolė. Iš komjaunimo organizacijos reikalaujama, kad ji pati prižiūrėtų savo narius. Tačiau to fabriko komjaunimo susirinkime fabriko administracijoje dirbantieji komjaunuoliai apgynė kaltintą tarnautoją, įrodydami, kad dalyvavimas "kombinavime" nesąs svarbus nusikaltimas. Susirinkiman atėję vietiniai partijos pareigūnai, vienas, išgirdęs ginčą tokiu reikalu, pasišalino iš susirinkimo, o kitas prisidėjo prie "kombinavimo" teisintojų.

Valdiniai moralistai iš Vilniaus smerkia Lietuvoje išpopuliarėjusį dėsnį "nekombinuosi-negyvensi", bet netgi komjaunuolia ir komunistai į tai žiūri ne marksistinio idealizmo, o greičiau socialistinio realizmo akimis.

Prienuose pašalinti iš pareigų ir ketinami traukti atsakomybėn trys tarprajoninės kolūkinės statybos organizacijos vadovai: N. Keliotis — vedėjas, J. Saikevičius — vyr. Darbų vykdytojas Č. Lakavičius —vyr. buhalteris. Priežastis — statybininkų girtuokliavimas ir medžiagų išgrobstymas. Dėl to šįmet jie iš septynių planuotų pastatų tepastatė vieną.

"Darbininkų valstybėje"

Maskvoje nustatyta tvarka, susirgusiam darbininkui mokama nedarbingumo pašalpa, apskaičiuojama pagal jo paskutinių dviejų mėnesių uždarbio vidurkį. Raseinių rajone iškilo klausimas, kaip apskaičiuoti pašalpą tokiam darbininkui, kuris prieš visiškai susirgdamas, kurį laiką ligai nepasidavė ir, kiek galėdamas, dar dirbo, bet su pertraukomis, tad jo uždarbis per paskutinius du mėnesius prieš visišką susirgimą nebebuvo normalus. Jiems ten atrodė, jog būtų teisinga tokiam nedarbingumo pašalpą apskaičiuoti pagal metų vidurkį ar bent pagal vidurkį tų mėnesių, kai jis buvo sveikas. Atsakymas iš žinovų buvo —ne: pašalpa turi būti apskaičiuojama būtinai pagal paskutinių dviejų mėnesių uždarbį. Taip raseiniškiai patyrė, kad ir "darbininkų valstybė", kaip ir kapitalistinės draudimo bendrovės, moka nustatyt taisykles, kaip apdraustajam mokėti ko mažiau.

— **Vilniaus operos** teatre spalio 9 buvo iškilmingai pagerbtas kompozitorius Antanas Račiūnas, jo 60 m. amžiaus sukakties proga. Buvo atlikta jo naujoji opera "Saulės miestas". Račiūnui suteiktas respublikos liaudies artisto titulas.

— **Kaune** spalio 9 staiga mirė Veterinarijos Akademijos docentas Juozas Pipiras. Akademijoje jis, kaip mikrobiologijos katedros laborantas, pradėjo dirbti 1938. Prieš tai, 1930-33, buvo mėsos inspektorius Šakiuose, paskui, baigęs Gruzdžių aukštesniąją gyvulininkystės mokyklą, trumpą laiką (1937) dirbo Kauno "Maiste".

(Iš Eltos Informacijų)

Ryšium su artėjančiomis šventėmis, laikas pagalvot apie pasiuntimą siuntinio—dovanų savo giminėms USSR.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Amerikoje žinoma firma, turinti daugelių metų patyrimą pristatyti licenzuotus siuntinius į visas USSR dalis, pasiūlo Jums savo paslaugą. FIRMA TURI V/O VNESPOSYLTORG LEIDIMĄ. GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS PRISTATYMAS. Visi mūsų skyriai turi didelį pasirinkimą aukštos kokybės prekių.

PRIEINAMOS KAINOS

Katalogų galite gauti visuose mūsų skyriuose ir vyriausioje įstaigoje.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

45 West 45th Street, Room 1101
New York, N. Y. 10036
Tel.: CI 5-7905

VILNONĖS MEDŽIAGOS JŪSŲ ARTIMIESIEMS
IMPORTUOTOS IR VIETINĖS

Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — Geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant pakietus į Europą. Užeikite ir įsitikinsite!

SUPERIOR PIECE GOODS CORP.

Tel. AL 4-8319 • 200 Orchard St., New York, N.Y. 10002

WEISS & KATZ, INC.

187 ORCHARD ST., N. Y. C. Tel. GR 7-1130
DIDMENŲ IR MAŽMENŲ PREKYBA
— DIDELIS PASIRINKIMAS AUDINIŲ —

- Vyrų ir moterų eilutėm, apsiaustam, suknelėm ir kt.
- Audiniai angliškos ir vietinės vilnos, šilko, medvilnės
- *Specialiai žemos kainos* siunčiant audinius į užsienį
- Mes padidinome savo patalpas, kad galėtume geriau patarnauti klijentams. Prašome užeiti ir pasižiūrėti.

— HAVEN REALTY —

Real Estate • JOSEPH ANDRUSIS • Insurance

Apdraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudos, Income Tax užpildymas. Mutual Funds — Pinigų investacijos.

Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 val. popiet.

87-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. • Tel. VI 7-4477

Namų pirkimo, pardavimo, apdraudos ir visokiais reikalais kreipkitės į

JOHN ORMAN AGENCY
Insurance - Real Estate

110-04 Jamaica Avenue Richmond Hill 18, N. Y.
Tel. VIrginia 6-1800

Siųskite į Lietuvą ir SSSR DOVANŲ SIUNTINIUS

— gerą atraižą medžiagos paltui, kostiumui ar suknelei. Pasirūpinkite medžiagos išsiuntimu tuojau! Išpardavimas nepaprastai žemom *urmo kainom* atraižų vilnonės medžiagos — importuotos ir vietinės — trijose krautuvėse:

S. BECKENSTEIN, Inc.

118-125-130 ORCHARD STREET — GR 5-4525
Cor. DELANCEY, N. Y. C.

Krautuvės atviros kasdien ir sekmadieniais, išskyrus šeštadienius, nuo 9 ryto iki 6:30 vak.

S. Beckensteino krautuvėse kalbama rusiškai, lenkiškai, ukrainiškai

Važiuoti BMT išlipant Essex Street, keltis elevatorium į viršų, arba IND traukiniu D-6 Avenue iki Delancey St.

Atsineškite šį skelbimą, kuris bus ypatingai įvertintas!

DARBININKAS 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN 21, N. Y.

Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923

THE WORKER (Trade Copyright) by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų.
1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIAS

Second-class postage paid at Brooklyn Post Office

Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August when published weekly.

Prenumerata kaina $7.00 — Subscription per year $7.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA. Vyr. red. S. SUŽIEDĖLIS

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso savo nuožiūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardė pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Amerikos Lietuvių Tarybai 25 metai

Amerikos lietuviai jautriai išgyvena savo tautos likimą. Rusijos carizmo laikais, vos tik pradėję didesniais būriais kurtis Amerikoje, jie jau protestavo prieš lietuvių spaudos draudimą, prieš Kražių skerdynes, prieš religinį bei tautinį persekiojimą ano meto rusų valdomoje Lietuvoje. Pirmojo pasaulinio karo metu savo suvažiavimuose jie reikalavo Lietuvai laisvės, siuntė peticijas ir delegacijas į Baltuosius Rūmus, kad po karo Lietuva būtų iš Rusijos išskirta kaip nepriklausoma valstybė. Lietuvai savo nepriklausomą valstybę atkuriant, Amerikos lietuviai labai daug padėjo savo aukomis ir savo pastangomis išgauti JAV pripažinimą. Visa tai rodo, kaip daug jie sielojosi savo tėvynės už marių likimu ir kaip jautriai su visa lietuvių tauta išgyveno šviesias ir niūrias dienas.

Lietuvą bolševikam okupavus 1940 birželio 15, Amerikos lietuviai skaudžiai tai išgyveno ir tuojau ėmė rūpintis Lietuvai padėti: ginti jos laisvę ir teisę būti nepriklausomai. Tuo reikalu buvo kreiptasi į JAV vyriausybę, kuri Baltijos kraštų okupacijos nepripažino. Lietuvių delegacijai, atsilankiusiai pas JAV prezidentą Franklіną D. Rooseveltą 1940 spalio 15, buvo pareikšta, jog Lietuvos nepriklausomybė nesanti panaikinta, o tiktai nuslopinta, ir kad JAV siekiančios atstatyti Lietuvos ir kitų pavergtų kraštų nepriklausomybę. Amerikos lietuviam tai suteikė paguodos, vilties ir paskatinimo nenuleisti rankų, kol tikslas bus pasiektas. Šiam tikslui organizuotai siekti buvo sudarytas Amerikos lietuvių bendras komitetas, kuris pradžioje vadinosi Lietuvai Gelbėti Taryba, o nuo 1941— Amerikos Lietuvių Taryba. Spalio 15 šiam vyriausiam Amerikos lietuvių centrui, jungiančiam visas sroves, išskyrus komunistus, suėjo 25 metai.

Ketvirtis šimtmečio nėra trumpas laikas. Tai beveik pusė žmogaus amžiaus. Daug kas per tą laiką pasikeičia: ir žmonės ir jų pažiūros. Nepasikeitė tiktai Lietuvos padėtis. Sovietų pastangos savo okupaciją Lietuvoje įteisinti ligi šiol tikslo nepasiekė. JAV nepripažista Lietuvos įjungimo į Sovietų Sąjungą. Čia nemažas triūsas yra Amerikos Lietuvių Tarybos, kuri dažna proga kreipėsi į JAV vyriausybę, kad Lietuvai daroma skriauda ir neteisybė nebūtų užmirštos ir kad laisvė vėl būtų grąžinta. Tarybos pastangomis tai primenama kasmet Vasario 16 minėjimais Senate ir Atstovų Rūmuose. Sovietinės okupacijos nelegalumas ir žiaurumas buvo plačiai išgarsintas ir ištyrinėtas vadinamos Kersteno komisijos. Kongrese užrašuose liko gausi dokumentacija, kuri paverčia nieku Sovietų poringavimą, kad Baltijos valstybės 'laisva valia' įsijungė į Sovietų Sąjungą.

Amerikos Lietuvių Tarybos gausių darbų Lietuvos laisvei atgauti čia nė nemanome išskaičiuoti. Jie gerai žinomi savo svarumu kiekvienam, kas per 25 metus yra sekęs ir atidžiau tebeseka mūsų kovas dėl pavergtos Lietuvos išlaisvinimo. Jeigu tos kovos ligi šiol nepakeitė Lietuvos padėties, tai daug prisidėjo, kad Lietuvos okupacija nebūtų legalizuota ar užmiršta. Ir čia didelis nuopelnas priklauso Altui ir jo vadovybei. Gal ir ne visi jos žingsniai kai kam patiko, gal ne visada buvo taiklūs, bet niekas negalėtų neigti nuoširdaus noro dirbti Lietuvos labui bei parodyto pasiaukojimo, ypač kad per 25 metus beveik tie patys asmenys stovėjo Alto priekyje, imdamiesi sau nelengvą naštą. Linkime ištvermės ligi galutinio laimėjimo!

Lietuvai rengiamas Kazachstano likimas

Ką reiškia tautų draugystė Sovietų Sąjungoje

Lietuvoj šiemet vykdoma sustiprinta "tarybinių tautų draugystės" propaganda. Lankėsi rusų, gudų, ukrainiečių (taip pat ir pabaltiečių) rašytojų ir kitokios delegacijos, o vėliausia (spalio 12) tokia delegacija į Vilniaus radiją, televiziją ir teatrus atvyko iš Kazachstano.

Šių draugystės manifestacijų reikšmę atvirai išdėstė spalio 15 'Sovietskaja Litva', Vilniuje leidžiamas rusiškasis komunistų partijos oficijozas. Priminė partijos programos dėsnį, pabrėžiantį, kad "materialinės - techninės komunizmo bazės kūrimas veda į dar ankštesnį sovietinių tautų sujungimą."

'S. Litva' nurodo **Lietuvos ir Kazachstano** likimo panašumą. Kadai tai buvę viens nuo kito tolimi carinės Rusijos pakraščiai, pasmerkti skursti, likti dvasinėje tamsoje, engiami tautinių ir socialinių požiūrių. Dabar — Kazachstane jau 45, Lietuvoje 25 metai kaip dygsta nauji miestai, kylanti pramonė, nušvitęs naujas gyvenimas. "Kaip upeliai suteka į vandeningas upes, o upės į didžias jūras, — deklamuoja 'S. Litva', — taip mūsų šalyje kiekvienos tautos laimėjimai papildo daugiastautės šeimos lobyną."

Kaip ta "daugiatautė šeima" liejama į "vieną jūrą", 'S. Litva' pavaizdavo tik vienu pavyzdžiu: Kazachstano Rudnyj kaime esanti gatvė pavadinta lietuvaitės Marytės Bižytės vardu. Mat ji išsiųsta tenai dirbti pagal "komjaunimo kelialapį", žavusi po sunkvežimiu, gelbėdama nuo suvažinėjimo porą vietinių berniukų.

Nepaminėjo 'S. Litva' svarbesnės priežasties, dėl kurios Kazalhstano vardas Lietuvoje yra itin pagarsėjęs: nepaminėjo, kad ten ne vienos Marytės Bižytės, o nesuskaičiuotų tūkstančių lietuvių, išsiųstų ne tik pagal komjaunimo, bet ypač pagal čekistų " " "kelialapius", kaulai išbarstyti . . .

Likimo lygiagretė tarp Lietuvos ir Kazachstano tikrai yra kaip tik S.L. nurodytoje abiejų kraštų pramonėje. Tik Kazachstanas, Maskvos bolševikų viešpataujamas 20 metų ilgiau, aiškiau rodo, kur toji industrializacija veda: **Kazachstane kazachai liko tautinė mažuma, tesudaranti 20 proc. gyventojų.** Kazachams jau įpiršta ir rusiška "azbuka", kurios neįstengė Lietuvai primesti Muravjovas. (Ji parodyta spalio 13 Tiesoje įdėtame sveikinime kazachų delegacijai). Kazichstane rusų yra daugiau negu kazachų, ir jie vien su atsivežtais ukrainiečiais jau sudaro tenai gyventojų daugumą. Ir tūkstančiai lietuvių jaunimo tenai tirpinami rusiškoje jūroje, kai Lietuvoje su nuolat didėjančia pramone didėja ir rusų skaičius. Lygiagretės tarp Lietuvos ir Kazachstano nurodymas lietuviams primena, kad bereikia dar 20 metų "jūrai" prisipildyti iki lygio, kuriame ir lietuviai, kaip kazachai, savo krašte liktų tik mažuma.

Kiti du tą pačią dieną garsinti "draugystės žiedai" (kaip Tiesa vadina) buvo du: vienas Nevėly, Pskovo srity, kitas — Dagestane, Kaukazo kalnų papėdėje.

—o—

Nevėlyje draugystę rodo Pskovo srities rusai. Jie ten pastatė paminklą vadinamosios "lietuviškos divizijos" kariam, ties Neveliu žuvusiem kovose su vokiečiais. Toji divizija buvo daugiausia tik iš vardo lietuviška. Jos vadovybėje buvo keliolika aukštesnių karininkų lietuvių. 1941 metais rusų iš Lietuvos išsivežtų, bet lietuvių karių joje buvo mažiau negu žydų. Paminklo atidengimo iškilmėse nebuvo paminėta nei vieno lietuvio, žuvusio ties Neveliu. Tad ir paminklas iš tikrųjų yra tik divizijos vardui ir ten žuvusiems rusams. Nelabai ir stengėsi pskoviečiai su tuo paminklu, iš pažiūros skirtu lietuviam, už išlaisvinimą atsidėkoti. Pastatė paprasčiausį netašytą keliolikos pėdų aukščio granito luitą. Šalia jo ant kito akmens iškalė to luito dedikaciją "lietuviškai" divizijai. Lietuviam tas netašytas akmuo tesukelia pastabą: "kokia divizija, toks ir paminklas".

—o—

Dagestane draugystę manifestavo turistai iš Lietuvos: organizuota ekskursija — "Lietuvos žemės ūkio pirmūno" vardu pavadintas traukinys, kuriame važiavo apie 400 žemdirbių, daugiausia įvairaus laipsnio ir įvairių akų gyvulininkystės specialistų.

Ir čia korespondentai paminėjo reiškinį, išryškinantį Lietuvos ir Dagestano ryšio tam tikrą realybę.

Iš Lietuvos Dagestanan važiavusiame traukiny buvusi ir Kauno žuvininkystės ūkio technologė Raisa Rusinova, beesanti didelė Dagestano žinovė. Mat prieš 18 metų Raisa gyveno dar Dagestane — į ten nusiųsta kolonistų šeimoje. Ten baigė žuvininkystės mokyklą, buvo atsiųsta kiton kolonijon — Lietuvon, Kaunan. Čia, anot korespondentų, ji irgi gerai jautėsi: "pamiršo Nemuno kraštą, sukūrė Kaune šeimą" (rusiška), o dabar jai buvo įdomu ir senoje kolonijoje pasidairyti.

Kitas reikšmingas ekskursijos patyrimas: didžiausiame Dagestano mieste 70,000 gyventojų, ir jie beesą keturių dešimčių tautybių! Tokį "babelį" ten irgi sutraukė pramonė; tik vienam fabrike, vadinamam "Dagestano ugnys", dirba 29 tautybių darbininkai.(E).

PRIE LIETUVIŠKO KRYŽIAUS, pasaulinę parodą uždarant spalio 17, kalbamos maldos už kenčiančią Lietuvą.

JAV raudonieji naciai Toronto universitete

Toronto universitetas Padėkos dienos savaitgaly (Kanadoje ji buvo spalio 11) suruošė politinį seminarą Varsity stadijone. Apie 5000 dalyvaujančių studentų klausėsi įvairių profesorių ir politikų. Kalbėtojų tarpe buvo ir keletas profesorių iš JAV. Šie svečiai pareiškė, kad turį gėdytis esą amerikiečiais, nes JAV politika Vietname prilygstanti Hitlerio naciam. Vėliau paaiškėjo, kad tokie seminarai yra patekę į komunistuojančių rankas ir tapo propagandos priemone.

MIESTELIS. KURIS BUVO MANO

NELĖ MAZALAITĖ

Laimėjęs "Aidų" premiją

(24)

Bet ir čia jis pasirodė amatininkas, meistras. Pradėjo nuo to, kad pakėlė grindis. Bet kas dėsis, kad jas nuolat varstys, ar neliks ženklo? Ir lubose buvo padaręs atveriamas lentas, bet ėmė baimė, jog staiga, kai sėdi koks svetimas — prasiplėšia auksas visu sunkumu, stačiai ant galvos. Gal ir negalėjo taip įvykti, tačiau, kai mintis apstojo — nenuvarysi.

Ir tada sugalvojo savo geriausią meistrystę! Savo lovos dugną padarė dvigubą ir išklojo auksinius tenai, vienas prie vieno, meiliai, kaip jaunavedžiai susiglaudę jie buvo, ir nejuto Vaivoras lentų kietumo, nenorėjo tarp aukso ir savęs net čiužinio — tiktai lentos, tiktai paklodė teskyrė juos.

Nė po septynerių metų atvesta nuotaka nebuvo jam suteikus tokių auksinių sapnų, kokie jį dabar supo. Ir bet kada, viduryje nakties, galėjai praskleisti tą jo vieną tepažįstamą lentą — ir įkišti ranką, ir pajusti juos, ir galėjai išsitraukti vieną ar kiek tik jų buvo, ir matyti auštant ar prie mėnulio. Tačiau ir čia atsirado plyšys — rūpestis: vietos tarp tų lentų buvo paruošta trims eilėms, vienas ant kito, o dabar tebuvo pripildyta tik pirmos eilės pusė. Bet jis nenorėjo sumažinti laukimo vieta — jie turės ateiti, auksiniai, jie turės sugulti ankštai, kur jiems paruošta. Yra laiko.

Jis padėjo jiems ateiti, — ne tiktai, kad tuo, ką sumeistravo, bet ir žmonos daiktus į pinigus pavertė — ji dar nebuvo spėjus sudėvėti savo apdarų ar audimų, ir jis sakė, jog nenori laikyti atsiminimui, labai liūdna, girdi, matyti tuos daiktus, o dukters neturi kam paveldėti.

Išgirdę tokius jo dejavimus, kitas ir prasitaria, tegu palieka marčiai, juk vieną kartą, kai kiek atsigaus atsiims sūnų iš giminių jeigu jie laikinai jį palaiko, kaip jis pats sako, bet kitiems jis buvo prasitaręs, jog išviso atidavė, tai kaip galų gale yra?

Jis raitėsi atsakydamas: yra ir taip ir anaip — pirma priglaudė, kad žmona atrodė pavojinga, paskui jie taip įsitopė į vaiką, kad vis prašo ir prašo dar kurį laiką palikti pas juos, girdi, tu ligonis žmogus, nė tu prižiūrėsi jį, nė tavęs berniukas. Jie gi turtingi, ir savų vaikų neturi.

Bet po tokių kalbų jis pradėdavo atsiminti savo sūnų. Savo sūnų. Ir kartais darėsi neramu, kartais graudu — ir taip ausyse buvo pasilikęs prašymas: Duonos! Eisiu, galvodavo, eisiu per žmones, kol sužinosiu, kur jį nusivežė. Juk jie nebuvo iš kito pavieto, kalbėjo beveik visai taip, kaip ir pas mus — gal iš Grūšlaukės, o gal ir iš Salantų, ir kas dar gali būti į tą pusę, kur jie nuvažiavo? Ir atsiminė, jog jis tematė važiuojant į miestelį, bet kur pasuko iš ten? Tiktai ne atgal, pro jį.

Ir vėl galvojo: vis tiek rasiu, ir atsiimsiu, radęs, juk jis mano, juk aš jo tėvas, ir jokio rašto jie neturi, kad jiems atidaviau.

Ir vėl galvoja: abudu čia gyvensime ir bus mums gerai, ir tuojau lenda mintis — o jeigu jis pamatys, kas yra mano lovoje ir išplepės kam nors, o paūgterėjęs, ko gero, pats pasiims? O ar jie man grąžintų vaiką veltui Atiduok, sakys, atgal dvidešimts auksinių.

Dvidešimts! kiek ištuštintų lovos tarpą. Atiduoti — čia jį jau pradėdavo mušti prakaitas. Ir jis geruoju nebegalvojo apie savo vaiką. Bet ir ramino save ir teisino: juk jie taip noriai pasigavo jį, ir nesilygdami užmokėjo — gal reikėjo ir daugiau paimti, dar labiau būtų vertinę, tai tikrai turėjo iš ko mokėti. O ir bevaikiai gali būti? Kas mokės tokį pinigą už tai, ko ir pats turi perdaug? Tai, žiūrėkim, jeigu jį laiko savo vaiku, ir turto turi, tai, žinoma, ne kam kitam ir paliks viską. Ir kai jis bus suėjęs į protą, tai pradės galvoti: mane augino, mylėjo, bet aš noriu surasti savo tikrą tėvą. Jie juk nebus buvę tokie be širdies, kad nepasakytų, iš kur jį pasiėmė, kas jiems dovanojo tą brangiausią turtą, vientulį vaiką. Jam lengviau bus mane surasti žinant kur, ir jei gerai jį išaugino, sąžiningai, tai jis pagailės manęs ligonio, gal pas save ir gyventi pasiims. Juk šiaip ar taip, kas jam būtų artimesnis Ar kokia bėda, ar mirtis, kur šauksis, jeigu ne pas tikrą tėvą? Gi su mirtimi juoko nėra, nei sutarties, miršta ir maži ir visai jauni. Jeigu jis taip pasimirtų, kam kitam liktų jo viskas, jei ne tėvui.

Nuolatos galvodavo, o laiko tokiems dalykams buvo. Jis pradėjo karštai įtikėti, ir savo sūnaus ūkį laikė sau atsarginiu palikimu. Jis buvo visada pasirengęs išplėsti glėbį nukrentančiam pinigui, kuris neturi sparnų ir nupuolęs kur nedera, gauna galą, o niekam tiek nereikia globos ir pagalbos, kaip tokiam daiktui. Kiek nueina niekais to gero, kiek užkasta aukso ir sidabro!

Vaivoras neskaitė kitų knygų, negadino laiko, bet tokius aprašymus, kur buvo pasakojama apie Napoleoną, kaip jo kareiviai tik ir bėgo, ir bėgdami vis užkasdavo aukso, skaitydavo iki nuplyšta popierius, ir skaitydavo, kaip jis pats norėjo: kodėl būtinai mini, kad jie bėgo pro tokias ar kitokias vietas, kas taip gerai žino, kodėl ne pro mūsų žemę? Verta buvo pagalvoti, pro kur jie būtų keliavę, ir paieškoti ten.

Ir pasakojimų jis klausėsi, kaip ir vaikai, kad senose gyvenvietėse, ar buvusių karčiamų pamatuose, pelkynuose, kapinėse dega auksas, nesitveria, šaukia, kad būtų atrastas suprantančio ir padėtas, sakysim, į lovą.

Jis ne tiktai klausėsi — laikinai atidėdamas prancūzų kareivius, kol sugalvos, ar jie galėjo čia užkliūti, — jis iškeliavo iš vakaro į šios apylinkės aukso gaisrų vietas. Iš vakaro, su kastuvu ir maišeliu pinigams susipilti. Jis nesiėmė nei švęsto vandens, nei šermukšnio lazdos, nei jokio kito žinomo apsigynimo nuo velnio ar vaiduoklių — jam ėmė juokas, kad kas nors jį tiek išgąsdintų nuo pamatyto, iškasto aukso, jog jis pabėgtų. O velnio ir nereikėjo perdaug nuvaryti — jis tik užvesti galėjo ant vietos, ir jau parodykit tokį velnią, kuris atkastą auksą jam atimtų!

Visą bėda, kad nusakytos garsios vietos vis buvo netikros, ar gal ko nors trūko, sakysim, gal ir burto kokio, kad jis neiškasė nė sudaužyto puodo. O, gal ir geriau, nes jeigu jis vargtų, kastų ir giliai rastų puodo šukes ar geležies gabalus, juk tai išduotų, kad kas nors kitas buvo laimingesnis ir nusinešė grobį — jam tada gali trenkti smūgis iš susigraužimo. Tačiau jis nesiliovė, kol nebuvo aplankęs, kaip maldingieji atlaidus, visas apskelbtas pinigų ugniavietes. O dėl tų prancūzų, tai reikėjo daugiau knygų perskaityti, ir pasiruošti reikėjo, tiktai, kad tie, kur knygas rašė, atrodo lyg juokavo apie tuos paslėptus turtus.

Tiesa, jis skaitė dar vieną knygą — neįtikėtina, bet skaitė: maldaknygę. Taip, tikrai.

Žmonės visaip pakalbėdavo apie jį už nugaros, ir pasijuokdavo, ir ypač nukreipdavo žodį apie šykštumą, tačiau dideliu nusikaltimu to nelaikė: tegu sau krauna pinigą meistrelis, juk nevagia. Tačiau klebonas kitaip žiūrėjo. Jis buvo labai dievobaimingas, grynos sielos, griežtas sau ir ypač niekino mamoną, tad ir savo avelėms šitos nuodėmės taip lengvai nepraleido — jis žinojo, kas užauga iš tokios sėklos. Nebuvo čia tokių žmonių perdaug — gal tik, sakysim, Vaivoro uošvis, bet jo šitoji nuodėmė pabėgo nuo jo, ar su juo kartu su mirtimi; dar vienas kitas taupė daugiau negu pridera, tačiau tikrasis taikinys tebuvo vienas.

Jau nuo pirmosios Velykinės, po pačios mirties, klebonas būdamas išmintingas ir daug sviete svieto matęs, nujautė, jog nevisiškai yra tokia tiesa, kaip Vaivoras skleidė aplinkui, ir prispaudė šykštuolio sielą prie klausyklos: kokia yra tiesa, tikra tiesa?

Truputį buvo apsigandęs Vaivoras, vargas su kunigais, jų akys yra kitokios, perdaug mato — gal ir vertėjo pagalvoti apie nuodėmes, sielą ir kad mirti reikės, ir, kad iš aukso kyla daug nusikaltimų. Kai tik kunigas suminėjo auksą, Vaivoras jau ir pajuto, kad lyg jis pats išduoda savo lovą, ir sąžinė iš karto atsitrenkė į tą auksą, o nuo tokio kieto daikto atbuko. Ir toje spindinčioje auksinėje šviesoje visai kitaip atrodė siela— menkas daiktas; gi apie mirtį, kad ir labai norėjai galvoti, nesidavė.

(Bus daugiau)

Vienuolis žaliam pragare

Tėv. P. Šarpnickio, OFM, laiškas iš N. Gvinėjos

Keleivis, skrendąs lėktuvu virš Naujosios Gvinėjos kalnuotų džiunglių, mato per langą tikrą gamtos rojų. Žemai apačioje tęsiasi ilgos ir labai aukštos kalnų grandinės, kai kur net 12,000 ir 16,000 pėdų aukštumo. Porą ugniakalnių ir daugybė upių papildo visą panoramą. Viskas apačioje yra žalios spalvos. Keleivis,, galimas dalykas lengvai atsidus: "O kaip dieviškai puiku! Tai tikras rojus!"

Jei tas keleivis yra naujai atvykstąs misijonierius, tai jis greit turės progos susipažinti su tuo žaliuoju gamtos rojumi. Kada jis, kepinamas ekvatoriaus saulės, palaipios po stačius kalnus, pabraidys iki kelių po dvokiančius pelkynus, pagyvens pačiose primityviškiausiose sąlygose tarp akmens amžiaus žmonių, tai jis sunkiai atsidusės: "Dieve, tai žalias pragaras". Vienas prancūzų ekspedicijos vadas, kuris 1956 metais vedė ekspediciją skersai N. Gvinėjos salą ir neteko trijų žmonių, Naująją Gvinėją ir pavadino — "Green Hell".

Labai nesveikas klimatas ir tegijonas ligų daro gyvenimą labai sunkų. Vietiniai negyvena ilgiau kaip 40-50 metų. Naujai atvykę baltieji žmonės, jei ilgiau čia pagyvena, sutrumpina savo gyvenimą apie 5-10 metų.

Raupsų liga yra skaudžiausia N. Gvinėjos rykštė. Iš dviejų milijonų gyventojų dešimt tūkstančių serga ta liga. Nakčia, kada kartais negaliu užmigti dėl kaitros ir drėgmės, girdžiu savo kolonijos raupsuotojų vaitojimus ir maldavimus: "Masta Yesus, marimari long mipela"! Viešpatie Jėzau, pasigailėk mūsų!

KUN. P. ŠARPNICKAS su raupsuotu berniuku.

Šv. Luko Evangelijoje skaitom, kaip dešimt raupsotų šaukė praeinančiam Kristui: "Viešpatie Jėzau, pasigailėk mūsų". (Lukas, 17,13). Po dviejų tūkstančių metų apie dešimt tūkst. raupsotųjų šaukiasi pagalbos. Dalis jų yra krikščionys, ir jie dažnai kartoja: "Jėzau, pasigailėk mūsų!". Mirtis jiems yra pasigailėjimas.

Civilizuotame pasaulyje baisioji raupsų liga yra beveik visai nežinoma. Higieniškos sąlygos, vėsus klimatas ir geras maistas, o kas svarbiausia — medicinos pažanga padėjo tą skaudžią ligą išnaikinti. Vis dėlto J.A.V. yra mažiausiai 1000 ligonių, sergančių šia liga. Medicinos žinovai spėja, kad visame pasaulyje yra apie penki milijonai raupsotų. Bet kiti, seniai dirbą šioje srityje, teigia, kad vienoje Kinijoje yra apie penki milijonai ligonų. Indija gali turėti apie 2 mil. Sunku yra nustatyti tikrą skaičių, nes primityviškuose kraštuose dauguma ligonių slepiasi nuo valdžios. Vienas senas Kinijos misijonierius, dirbąs su manim N. Gvinėjoje, sakė, kad prieš pirmąjį pasaulinį karą raupsotus laidodavo gyvus. Kinijoje. Beveik visur raupsotieji yra prietarų aukos: juos persekiojo visokiais būdais, išvaro iš bendruomenės, viduramžiais, net ekskomunikuodavo, nes buvo tikima kad raupsus gauna tik Dievo atmestas žmogus.

RAUPSUOTA motina su naujai gimusija dukrele.

Naujoje Gvinėjoje yra devynios raupsotųjų kolonijos. Kiekviena rūpinasi maždaug 500 ligonių. Visoje saloje priskaitoma apie dešimt tūkstančių sergančių. Taigi pusė ligonių gyvena džiunglėse be pagalbos. Jie slapstosi, nes nenori būti uždaryti ligoninėse.

Aitape kolonija yra pranciškonų žinioje. Australijos valdžia pastatė barakus—keturios mylios nuo Pacifiko vandenyno. Iš oro namai atrodo patogūs, bet viduje nėra nieko panašaus į ligoninę: ligoniai guli ant medinių stalų ir neturi jokių čiužinių nei pakklodžių nei antklodžių. Kambariai pilni blakių. Viskas daroma, kad galima būtų sergančių padėtį palengvinti, bet kraštas yra akmens amžiaus kultūros, kelių visiškai nėra. Kiekvienas daiktelis turi būti atgabentas lėktuvu (ir tai labai brangiai kainuoja) ar laivu, kuris atvyksta tik kartą per mėnesį.

TARP raupsuotojų.

Mūsų kolonijos Aitape personalą sudaro šiuo laiku šeši žmonės: gydytojas su savo žmona, du pranciškonai broliai, viena savanorė slaugė, kuri kas dieną masažuoja ligonius, ir vienas lietuvis kunigas pranciškonas. Ruopsotų skičius svyruoja tarp 300 ir 500. Kas mėnesį nemaža yra siunčiama atgal į kaimelius, jei jų liga yra sustabdyta ir nebeužkrėčiama. Nemaža pabėga ir slapstosi džiunglėse. Australų policija juos gaudo ir grąžina. Jie yra uždaromi į raupsotų kolonijos kalėjimą.

Raupsotieji beveik visi serga ir kitomis ligomis: džiova, venerinėm ligom, malarija, anemija, žarnų parazitais, tropinėm votim ir k. Žarnų parazitai, angliškai vadinama Hookworm, yra labai pavojingi misijonieriam. Jie visur lanko vietinius kaimelius, įeina į kiekvieną lūšnelę, keliauja vietinių pramintais džiunglių takais. Jei misijonierius eina arba basas ar su suplyšusiais batais ir jei jis užmina ant kirmėlės vad. hookworm, ji tuoj jam suleidžia į pado raumenis ilgą kabį ir pradeda palengva siurbtis į kūną. Žmogus nieko nejunta. Kirmėlė gręžia sau kelią per kojos raumenis iki pasiekia žarnas. Ten sustoja, pradeda daugintis ir greitu laiku žmogus tampa anemijos auka.

(Bus daugiau)

VASARIO 16 gimnazijos rūmai.

MARIJOS EFREMOS SAPNAS

Marijos Efremos Valdžiūnaitės, pranciškonės, sapnas išsipildė: rugsėjo 12 kardinolų kolegijos dekanas Tisserant iškilmingai pašventino Romos priemiestyje gražią, modernią Marijos Nekaltos Širdies ir Šv. Ritos bažnyčią. Ta grakšti ir jauki bažnytėlė išdygo Marijos Efremos sunkiai surinktais pinigais. Vienoje naujos bažnyčios nišų, po stiklu, išstatytas Efremos išsiuvinėtas kilimėlis su Švenčiausios Motinos ir Kūdikėlio Jėzaus atvaizdu, nuo kurio mūsų trispalvės spalvomis žėri spinduliai. Seselės Efremos aiškinimu, jie neša Lietuvai palaimą.

O buvo taip. Sesuo Efrema pamačiusi sapne Švenč. Mergelę Marją, kuri liepusi jai statyti bažnyčią ir vienuolėm priglobsti. Tasai sapnas įstrigęs Efremai giliai į galvą ir nedavęs ramybės. Sapne matytą Marijos atvaizdą išsiuvo ant kilimėlio. Be to, pradėjo rinkti aukas bažnyčiai statydinti. Ji tapo lyg kokia piligrimė: keliavo iš krašto į kraštą, ėjo iš miesto į miestą. Kartais eidavo pėščia, kartais, važiuodavo autostopu, kaip dabar įprasta daryti, nepaisydama nuovargio, užmiršdama poilsį ir ramybę, vis rinkdama pinigus. Vieni mielai aukodavo, kiti užtrenkdavo duris, pridėdami dar keletą nemalonių žodelių. Sesuo Efrema nenusimindavo, nenusigąsdavo nei barnių nei grasinimų, nei piktų žodžių, kol po dešimties metų sunkaus darbo ir pastangų ji surinko tiek pinigų, kad galėjo jau imtis bažnyčią statydinti.

Marija Emilija Vildžiūnaitė gimė prieš pusšimtį metų Petrapily, kur jos tėvas buvo nuvykęs darbui. Penkerių metų amžiaus ji grįžo su tėvais į nepriklausomą Lietuvą, į Ukmergę, kur lankė mokyklą, o vėliau baigė mokytojų kursus. Mokytojaudama pajautė pašaukimą ir įstojo į pranciškonių vienuolyną. 1935 metais, draugių prikalbinta, išvažiavo į pranciškonių vienuolyną Prancūzijon. Ten išbuvo ligi 1951m.

Išvykusi į Romą, ji baigė Regina Mundi Institutą, įsigydama teologijos magistro laipsnį. Užbaigusi studijas ir gavusi iš bažnyčios vyresnybės leidimą rinkti aukas savo užbrėžtam tikslui, ji pradėjo tą savo ilgą ir vargingą kelionę. Vargais negalais surinkusi bažnyčios statybai reikalingą sumą, ji susipažįsta Romos priemiesty su Šv. Ritos parapijos klebonu, kuris ir padėjo jai įvykdyti jos svajonę, pasirūpindamas konkrečiais bažnyčios statybos reikalais. Tokiu būdu lietuvaitė sesuo Marija Efrema Vildžiūnaitė tapo Marijos Nekaltos Širdies ir Šv. Ritos bažnyčios Romoje fundatorė. Ateity ji tikisi tapti ir lietuvaičių vienuolyno steigėja.

Sesers Marijos Efremos pamaldumas, pasiryžimas, net užsispyrimas ir energija privedė prie jos užbrėžto tikslo įgyvendinimo. Kaip būtų malonu ir naudinga, jei kas nors iš lietuvių su panašiu pasiryžimu ir energija nutartų pastatyti pavyzdžiui New Yorke, lietuviam Kultūros Namus, kuriuose sutilptų archyvas, biblioteką, kur būtų pakankamai vietos iškabinti vertingesnius lietuvių dailininkų kūrinius, kur lietuviai galėtų posėdžiauti, klausyti paskaitų koncertų, savo operų, minėti savo šventes ir šiaip kur galėtų susitikti, pabendrauti ir tinkamai savo svečius priimti. Iš lietuvių surinktų pinigų auga gražios bažnyčios ir koplyčios, kurios ateity galės atitekti svetimiesiem bet kultūros namų dėja, negalime nei sapne pasapnuoti, nei gyvenime pamatyti. **V. M. L., Roma**

(Šio straipsnio autoriaus, matyti, dar nepasiekė informacija, kad lietuviai pranciškonai yra nutarę ir daro visa, kad lietuvių kultūros namai New Yorke būtų pastatyti. **Red.**)

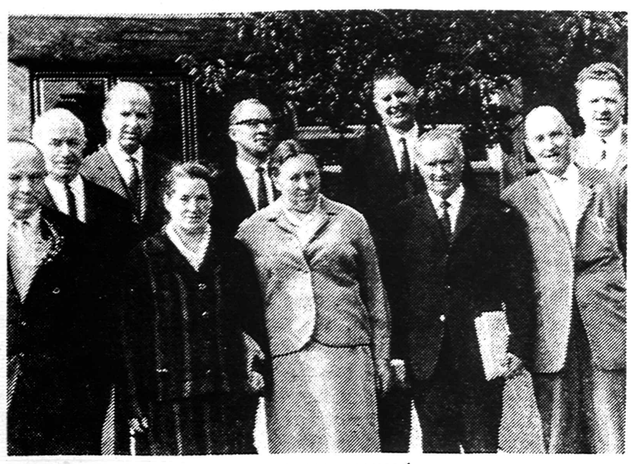

LIETUVIAI EV. LIUTERONŲ SUVAŽIAVIMĖ: iš k. d. senj. kun. A. Keleris, M. Kilienė, V. Urdzienė, suvažiavimo vedėjas dr. Ernst Eberhard, kun. J. Stanaitis. Antroje eilėje — Fr. Sleteris, kun. A. Gležinis, stud. R. Valiulis, kun. J. Urdzė ir mokyt. Fr. Skerys.

EVANGELIKŲ liuteronų suvažiavimo dalyviai.

Studijų dienos prie Baltijos

Kiekvienais metais Liuteronų Pasaulinės Tarybos vokiečių vyriausias komitetas ruošia liuteronų bažnyčių išeivijoje kunigam ir bažnytiniam bendradarbiam teologinio pasiruošimo suvažiavimus. Šių metų suvažiavimas įvyko šiaurės Vokietijoje nuo rugsėjo 27 iki spalio 1. Timmendorfer Strand, prie Baltijos jūros, Schleswig-Holstein.

Suvažiavime dalyvavo virš 40 (evangelikų) kunigų ir bendradarbių iš estų, latvių, lietuvių, lenkų ir vengrų liuteronų bažnyčių. Ypač malonu buvo susitikti su mūsų brolių tautos atstovais ir su estais, nes mus visus riša bendras likimas ir spaudžia tie patys vargai. Esame pabėgėliai svetimame krašte. Visos trys Baltijos kraštų tautos yra smurtų Sovietų okupuotos ir mūsų visų ten pasilikę sesės ir broliai neturi nei religinės, nei politinės laisvės.

Suvažiavime iš lietuvių dalyvavo kunigai: senjoras A. Keleris, Juozas Urdzė, Julius Stanaitis, buvęs nepriklausomoje Lietuvoje evangelikų liuteronų konsistorijos vicepirmininkas, lietuvių sinodo pirmininkas Adomas Geležinius ir bažnyčios darbuotojai: Vera Urdzienė, Marija Kilienė, Fr. Slenteris, stud. Ričardas Baliulis ir Fr. Skėrys.

Kasdien vyko rytinės ir vakarinės pamaldėlės. Jas pakaitomis laikė estų, latvių, lietuvių, lenkų ir vengrų kunigai. Po pusryčių kasdien buvo Biblijos darbai ir paskaitos tikybinėmis temomis. Po paskaitų popiečiais būdavo diskusijos paskaitų temomis ir atskirų tautybių kunigai bei bažnyčių bendradarbiai susirinkdavo posėdžiams.

Vakarai buvo skirti laisvesniem pasikalbėjimam ir pranešimam. Paskutinis vakaras buvo skirtas pranešimam apie parapijų gyvenimą ir veiklą tremtyje. Mokytojas Fr. Skerys atsivežė virš 100 diapozityvų ir darė platų pranešimą apie Vasario 16 gimnaziją, jos įsikūrymą, tikslą ir rūpesčius. Parodė šviesos paveikslų iš evangelikų jaunimo ratelio veiklos, apie kultūrinius parengimus, kuriuos rengė PLB. Vokietijos krašto valdyba ir t.t. Visi atidžiai klausėsi jo pranešimus ir stebėjosi puikiais spalvuotais paveikslais iš lietuvių gyvenimo tremtyje. Visus diapozityvus Fr. Skerys gavo iš gimnazijos mokytojo kun. J. Dedino.

Po pranešimų filmų parodymų įvyko jaukus atsisveikinimo pobūvis su užkandžiais ir gaivinančiais gėrimais. Čia kiekvienos tautybės atstovai padainavo savo liaudies dainas. Lietuviai padainavo keturias dainas. Sako, kad dainose atsispindi tautos siela. Tą vakarą patyriau iš naujo, kad per dainas ir tokius jaukius suvažiavimus tautos suartėja. Lietuviai dalyviai tuo būdu irgi prie Europos susivienijimo prisidėjo.

Fr. Sk.

Pasirengimai leisti lituanistinę enciklopediją anglų kalba

Lietuviška spauda jau buvo informuota, kad Lietuvių Enciklopedijos leidykla, baigdama lietuviškos enciklopedijos leidimą, planuoja leisti lituanistinę enciklopediją anglų kalba. Dabar informacijos papildomos nauja medžiaga. Neseniai LE leidėjas Juozas Kapočius buvo sukvietęs Bostone spaudos atstovus ir painformavo apie padėtį. Čia spausdiname to pasikalbėjimo santrauką.

Reikalas. Tokia lituanistinė enciklopedija anglų kalba labai reikalinga. Ji suteiktų informacijų visais lietuviškais klausimais. Savų redaguota, ji nebus tendencinga, tuo pačiu atitaisys kitų nelietuvių skleidžiamas tendencingas ar klaidingas žinias apie Lietuvą. Enciklopedija būtų prieinama jaunai kartai, čia ėjusiai mokslus, geriau vartojančiai anglų kalbą. Tokia enciklopedija stiprintų jų lietuviška nusistatymą.

Enciklopedijos dydis. Planuojama visą lituanistinę medžiagą sutalpinti 6 tomuose. Vienas tomas turėtų apie 608-640 didelio formato puslapių. Būtų įrištas į kietus, gražius viršelius. Būtų pradėta leisti tuoj pat, baigus Lietuvių Enciklopediją, t.y. 1966 metais.

Lėšos. Šiam dideliam darbui reikia ir didelių pinigų. Enciklopedijos leidykla viena be visuomenės nepajėgia, nes leidžiant lietuviškąją enciklopediją, dalis prenumeratorių neatsiteisė leidyklai. Tai sudaro 40,000 dolerių. Jei ši suma grįžtų leidyklai, būtų didelė paspirtis pradžiai.

Kaip ir lietuviškąją enciklopediją leidžiant, taip ir šią pradžioje organizuojami prenumeratoriai, kad būtų garantija. Jau išsiuntinėti laiškai kviečią užsisakyti anglišką lituanistinę enciklopediją. Visų tomų kaina 90 dol. Jau atsiliepė nemažai. Yra ir tokių, kurie sumokėjo prenumeratą už visus tomus. To dar maža. Kai susirinks minimali prenumerata, leidėjas tuoj pradės organizacinius darbus.

Redaktoriai. Kai bus prenumeratorių garantija, bus ieškoma redaktorių, vertėjų, stilistų. Tiesa, turint lietuvišką enciklopediją bus lengviau parengti angliškąją, bet vis tiek reikės redaguoti, papildyti, pritaikinti, nes gyvenimas eina, — medžiaga pasipildo; yra surasta naujų duomenų iš mūsų praeities. Visa tai reikės panaudoti naujoje laidoje. Dalis bus verčiama iš lietuvių kalbos, kita dalis — tiesiai rašoma angliškai. Stilistai kalbą išlygins, suvienodins.

Šiuo metu svarbiausia yra prenumeratoriai. Jei atsiras jų daugiau, enciklopedija bus pigesnė. Čia reikia paminėti, kad ukrainiečiai leidžia tokią enciklopediją ir jų vieno tomo kaina 37.50 dol. Lietuviška bus kur kas pigesnė.

Kai bus išleistas pirmas tomas, tada bus kreipiamasi į bibliotekas, kad jos enciklopediją užsisakytų. (R.)

PRENUMERATOS LAPELIS

Lietuvių Enciklopedijos

Leidyklai

361 W. Broadway, So. Boston, Mass. 02127

Pritariu Lituanistinės Enciklopedijos anglų kalba leidimui ir ją prenumeruoju.

Prenumeratorius: .....

Vardas, pavardė

.....

.....

Adresas

Data: .....

.....

Prenumeratoriaus parašas

Iš studentų ateitininkų veiklos

Žiemos stovykla rengiama gruodžio 29 — sausio 1 Roundup Lake, prie Ohio Turnpike, netoli Clevelando. Vienam asmeniui 20 dol., įskaitant ir N. Metų sutikimą. Registruotis pas SAS iždininkę — Danutę Polteraitytę, 1982 25th Street Detroit, Mich.

Žygis į Jungtines Tautas

Lapkričio 13 New Yorke įvyks didelė demonstracija pareikšti lietuvių meilę Lietuvai ir jos išlaisvinimo problemoms. Po demonstracijos tą pačią dieną žygiuosime į Jungtines Tautas. Šio žygio pasisekimas priklausys nuo dalyvaujančių skaičiaus. Jei pasirodys tik tūkstantis žmonių, tai visas darbas ir visos sutelktos jėgos bus veltui. Tad dalyvaukime patys ir raginkime kitus dalyvauti šitame žygyje! Lai nepasilieka namie nė vienas studentas, kuris save laiko lietuviu.

LSS suvažiavimas

LSS suvažiavimas šiais metais įvyks Clevelande Padėkos dienos savaitgalyje. Ketvirtadienio vakaras bus pašvęstas atskirų ideologinių organizacijų vakaram. Ateitininkų vakaras bus Šv. Jurgio parapijos salėje. Tą pačią dieną prieš šokius bus SAS valdybos ir draugovių atstovų posėdis. Pageidaujama kad kiekviena draugovė turėtų parengusi 1965-66 mokslo metų veiklos pranešimą bei konkrečius pasiūlymus, kuriuos galėtumėm diskutuoti posėdžio metu. Taip pat neužmirškite į suvažiavimą atsivežti juosteles ir ženkliukus.

Jaunimo metai

Pasaulio lietuvių jaunimo metai pradėti spalio 8-10 jaunimo kongresu Toronte. Jaunimo metų proga 1966 vasarą bus bendra stovykla ir didysis jaunimo kongresas Chicagoje. Iki šiol, visuomenė skundėsi, kad jaunimas mažai kur reiškiasi. Parodykime pavyzdį mes, ateitininkai, ir dalyvaukime kuo gausiau ir aktyviau.

Veiklos knyga

Šiais metais Lietuvių Studentų Sąjunga ruošia metinę knygą, kurioje bus LSS skyrių veiklos aprašymas ir nuotraukos. Ideologinės organizacijos irgi kviečiamos dalyvauti su savo pranešimais ir nuotraukomis. Tad kiekvienai draugovei tiktų turėti spaudos atstovą ir fotografą, kurie siųstų savo vieneto veiklos aprašymus ir nuotraukas. **I.D.**

Jaunimo kongresas Toronte

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Metai pradėti Toronte spalio 9 Kanados jaunimo kongresu. Ilgokai buvo planuota ir ruoštasi Kanados šių metų Padėkos dienos ilgąjį savaitgalį — spalio 8-10 panaudoti jaunimo kongresui. Tai pirmas toks įvykis Kanados lietuviškame gyvenime. Anksčiau yra vykę vaikų kongresėliai, kurie daugumoje likdavo kelių artimesnių kolonijų vaikų bendra gegužine, pajvairinta chorų dainomis ir žaidimais. Ruoštos ir įvairios studentų studijų dienos, bet šis kongresas — pats stambiausias lietuviško jaunimo susibūrimas Kanadoje.

Kongreso išvakarėse, penktadienio vakare, susipažinimo šokiams šv. Jono parapijos salėje jaunimo susirinko tikrai gausiai. Ar jie nuo tų šokių taip nuvargo, ar iš anksto jau buvo kitaip apsisprendę, bet į šeštadienio, spalio 9, ryte vykusį kongreso atidarymą, paskaitą ir simpoziumą vadinamo senimo tarpe įsimaišė tik paskiri jaunimo atstovai.

Erdvi Prisikėlimo parapijos salė organizatorių buvo paruošta priimti gausesnius dalyvių būrius. Scena papuošta jaunimo metų šūkiu: "Mūsų jėgos, mūsų žinios laisvai Lietuvai tėvynei". Kongresą atidarė rengimo komiteto pirm. stud. A. Šileika. Po 9 vėliavų įnešimo ir kun. J. Staškevičiaus sukalbėtos invokacijos sugiedotas Lietuvos himnas. PLB valdybos vicepirmininkui paskelbus Jaunimo Metų atidarymą, išklausyti sveikinimai žodžiu ir perskaityti atsiųstieji raštu.

Oficialiam atidarymo aktui pasibaigus, persikelta į Prisikėlimo muzikos studiją, kur buvo suruošta jaunųjų menininkų darbų paroda. Parodą, kurioje dalyvavo 17 jaunųjų menininkų, atidarė Kanados Kultūros Fondo sekretorė dr. I. Gražytė.

Grįžus salėn, išklausyta Romo Vaštoko paskaitos "kūrybiškas kultūros keitimas". Baigęs mokslus jau Kanadoje ir JAV, R. Vaštokas šį rudenį pradėjo profesoriauti Peterboro, Ont. universitete. Nesisvaidydamas skambiomis frazėmis, prelegentas prieinamu būdu gvildeno lietuviškos kultūros svetur bręstančiam jaunimui kūrybišką perdavimo būdą. Paskaitoje iškėlė keletą minčių apie bendrą visos Kanados lietuviško jaunimo centrą, kur būtų koordinuojama visa lietuviška veikla.

Tikrai gaila, kad šios paskaitos išklausyti teatėjo tik būrelis jaunimo. Iš Toronto, Montrealio ir Hamiltono kolonijų parinkti 8 simpoziumo atstovai. Energijos, parodyta, bet visai skirtingomis kryptimis. Nė nebandant aiškintis ir pritaikyti ką tik paskaitoje girdėtų minčių, simpoziumo dalyviai savo pastabomis ir nusiskundimais krypo į kitą šoną. Užsidegus, netrūko ir sukčėliškų smerkimų senimui.

Šeštadienio popietės programa "Trys valandos su jaunimu" sutraukė daugiausia publikos, arti 800. Programą išpildė lietuviškas jaunimas iš 9 skirtingų kolonijų. Šį kartą jaunimo gausiau matėsi jau ir salėje. Programą pradėjo Toronto studentai, išpildydami A. Landsbergio specialiai šiam kongresui parašytą vieno veiksmo farsą "Barzda". Šalia kanklininkių, solistų, pianistų, akordeonisto, poetų bei deklamatorių pasirodė ir Londono choras, bei Montrealio; Toronto ir Hamiltono tautinių šokių grupės.

Sekmadienio priešpietė buvo skirta pamaldoms. Evangelikams pamaldas atlaikė kun. A. Žilinskas, o katalikai rinkosi į Prisikėlimo parapijos bažnyčią. Pamaldos buvo laikomos pagal reformuotą liturgiją, ne tik žmonėms atsakinėjant, bet ir chorui giedant lietuviškai. Mišias aukojo kun. J. Staškevičius iš Toronto, o pamokslą pasakė T. A. Simanavičius, O. F. M., iš Kennebunkport, Maine.

Sekmadienio popietėje gausūs dalyviai, susirinkę į Prisikėlimo parapijos salę, išklausė Lilijos Šukytės ir Tado Gurevičiaus koncerto. Lilija Šukytė dar jaunutė, bet jau spėjusi pasižymėti solistė. Šią vasarą Stratfordo festivalyje statant Mozarto "Figaro vestuves", L. Šukytė dainavo net 21 spektaklyje grafienės Almavivos vaidmenį. Savaitę prieš jaunimo koncertą sėkmingai pasirodė pagrindinėje Mimi rolėje Toronte, Kanadiečių Operai stat tant Puccini operą "La Boheme". Šio koncerto metu keturiomis kalbomis padainavo arijų ir dainų, parodydama ne tik plačią skalę, bet ir balso puikų apvaldymą. Solistei akompanavo Dalia Skrinskaitė.

Bebaigiąs Toronto konservatoriją Tadas Gurevičius išpildė Beethoveno Sonatą op. 13, nr. 8 ir Chopino Scherzo B. flat minor.

Šeštadienio vakaras baigtas šokiais Kanados tautinės parodos Queen Elizabeth Pastato salėje. Sekmadienį kongreso užbaigimo aktas įvyko Park Plaza viešbutyje, kur iškilmingos vakarienės metu išklausyta eilės kalbų ir sveikinimų. Vakaro pagrindinę kalbą pasakė Vliko ir Pavergtų Europos Tautų Seimo pirm. V. Sidzikauskas iš New Yorko. (Darbininke ta kalba buvo ištisai atspausdinta). Po eilės sveikinimų, pabaigoje rengėjų vardu dėkojo komiteto pirm. A. Šileika.

Pirmadienį svečiai, atvykę iš tolimesnių kolonijų, skirstėsi namo, o dalis jaunimo pasiliko Kanados Lietuvių Bendruomenės naujosios tarybos posėdžiams. Šiemet į šią tarybą išrinkta tikrai gražus jaunimo būrelis. Jaunimo sekcijos pirmininke išrinkta Giedrė Rinkūnaitė. **Dal.**

AMERIKA IR TOLIMIEJI RYTAI

Cambridge, N.J.— Šis nedidelis pietinės N. Jersey miestelis šiemet yra neseniai įsisteigusios JAV LB Pietinės N. Jersey apylinkės centru. Čia palyginti, tirščiausiai lietuvių gyvenama. Į jų tarpą palengva įsilieja naujų gyventojų, kaip antai Gailos (Cherry Hill) ir Mironai (Delran). Mironienė jau įsijungė ir į pareigas. Spalio 28 ji skaitys paskaitą amerikiečių skautų sambūriui (Riverside) apie Lietuvą. Šia tema pakalbėti amerikiečių skautų vadovybė kreipėsi į vietos LB valdybą, apie lietuvius patyrusi iš vietinės spaudos, kuri gan plačiai paminėjo skaudžiąją 25 metų Lietuvos okupaciją.

JAV LB Piet. New Jersey apylinkė rudens sezono kultūrinius vakarojimus pradės spalio 30 d. 6 val. 30 min. Karaškų namuose paskaita, kurią skaitys Valentinas Raugas, neperseniai grįžęs iš Tolimųjų Rytų, kur porą metų praleido kaip US marinų korpo leitenantas, o šiuo metu mokytojaująs Elizabetho, N.J. gimnazijoje. Būdamas Tolimuosiuose Rytuose nemažai keliavo neblogai susipažino su eile Azijos tautų. Savo paskaitoje gvildens JAV interesus Azijoje. Paskaitą papildys savo paties darytais spalvotais vaizdais.

Apylinkės lietuviai organizuotai automobilių vilkstine, su atitinkamais plakatais, vyks į New Yorką dalyvauti lapkričio 13 demonstradcijoje. Išvykimo punktas — Trenton, N.J., nuo p. Mikutavičių namų. 9 v. ryto (52 Maple Ave). Visi automobiliai su plakatais pravažiuos ir pro N. Jersey gubernatūrą.

Kartu su pietinės N. Jersey lietuviais, tikimasi, vyks ir rezoliucijų akcijos vadovas Leonardas Valiukas, kuris pažadėjo Cambridge lapkričio 12 padaryti pranešimą. **Butkelis**

PASISEKĘS RUDENS POBŪVIS

Baltimore, Md. — Spalio 9 įvyko Karaliaus Mindaugo ir DLK Kęstučio — dviejų susijungusių pašalpinių draugijų rudens pobūvis. Pobūvis pradėtas Amerikos ir Lietuvos himnais. Po to šv. Alfonso lietuvių parapijos kunigas Antanas Dranginis, visiems salėje pritariant, sukalbėjo maldą. Vaišėm pasibaigus, neužmiršta Visagaliui malda padėkoti už suteiktas gėrybes.

Pobūvin susirinko virš 400 asmenų skirtingo amžiaus ir dar skirtingesnių pasaulėžiūrų ir įsitikinimų. Sakoma: vienybėje — galybė! O kad tai tiesa, įrodė ją triūsas lietuvybei išlaikyti ir savišalpos darbai. Tų visų darbų nebūtų galėję nuveikti dirbdami paskirai. Be didžios savo vienybės, lietuviai šiandien nesidžiaugtų nė iškilia Baltimorės lietuvių sale, kurios gali pavydėti ir gausesnės vietinės tautinės grupės.

Prieš daugelį metų atvykę į šį kraštą lietuviai, vieni iš skurdo bėgdami, kiti revoliucijų metais nuo carų žandarų slapstydamiesi, treti vengdami ilgametės tolimuose Rusijos kraštuose kariuomenės, visi, ieškodami geresnio medžiaginio gyvenimo ir laisvės, kūrė įvairias švietimo ir savišalpos draugijas. Dirbo lietuvišką darbą krūvoje: suvalkiniai su kauniniais, 'šliuptarniai' su bažnytiniais . . .

Vyresnieji pobūvyje pasakojo tuos savo išgyvenimus. Senais laikais sunki buvo kelionė į šį kraštą. Ilgai reikėję laukti laivo, laivu plaukti iki Amerikos krantų 4 savaites ir ilgiau, maistas laive buvęs prastas, o iš mamyčių gauto ryšuliuko su juodos duonos rieke ir sūriu užtekę neilgam. Bet kiek širdies skausmo, paliekant gimtą, nors kartais ir skurdų kampelį, paliekant tą šalį, kur girios ir šilai, kur paslaptį saugo miškai, kur Nemunas jūron tarp pievų bangucja — jį lydi upelių pulkai. Paliekant savo tėvus ir artimus, savo bernužėlius ir mergužėles, dar neužmiršta graudi atsisveikinimo dainelė:

Nedainuokit, mergužėlės,
tų skambių dainelių, negriaudenkit širdužėles jaunojo bernelio! Rytoj anksti aš išvykstu
už jūrų - marelių, atsiskirsiu aš
nuo jūsų ir savo tėvelių."

Pobūvio pirmininku buvo Martynas Raila (Jis buvo pagerbtas rugpiūčio 23, o ne "Martynas Jaras", kaip Darb. Nr. 63 buvo suklysta), toastmasteriu — Nikodemas Čėsna. Pobūviui ruošti komitetą sudarė: P. Urbanas, V. Pledas, Ona Klišas, Ona Lukas. Gal daugiausiai pobūvį ruošiant teko darbo pakelti V.P. Urbanui, bet jo jauni ir stiprūs pečiai — gelbstint geriem draugam, šeimininkėm ir judriom grakščiom padavėjom, — visa garbingai pakėlė. Visiem buvo teikta daug dėmesio, reikšta lietuviško vaišingumo.

Baltimorėje, rodos, seniausia pašalpinė draugija — DLK Kęstučio. Vėliau įsikūrė Karaliaus Mindaugo, Simano Daukanto, Vinco Kudirkos ir k. Vien tik iš draugijų pavadinimų galima spręsti apie tų draugijų steigėjų tautinį susipratimą ir tėvynės Lietuvos meilę. Visiem jų organizaciniam darbam surašyti reikėtų storų knygų.

Linkiu vyresniesiem dar daug metų, saugant reikalingą šeimoms ir organizacijoms sveikatą, klestėti, džiaugtis savo nuveiktų darbų vaisiais, o jauniesiem — nepamiršti senelių ir tėvų tamsiais metais sunkiu darbu ir pasiryžimu iškovotų teisių ir nuveiktų lietuvybei palaikyti darbų ir eiti, jau pramintais takais į platesnius barus!

M.M.

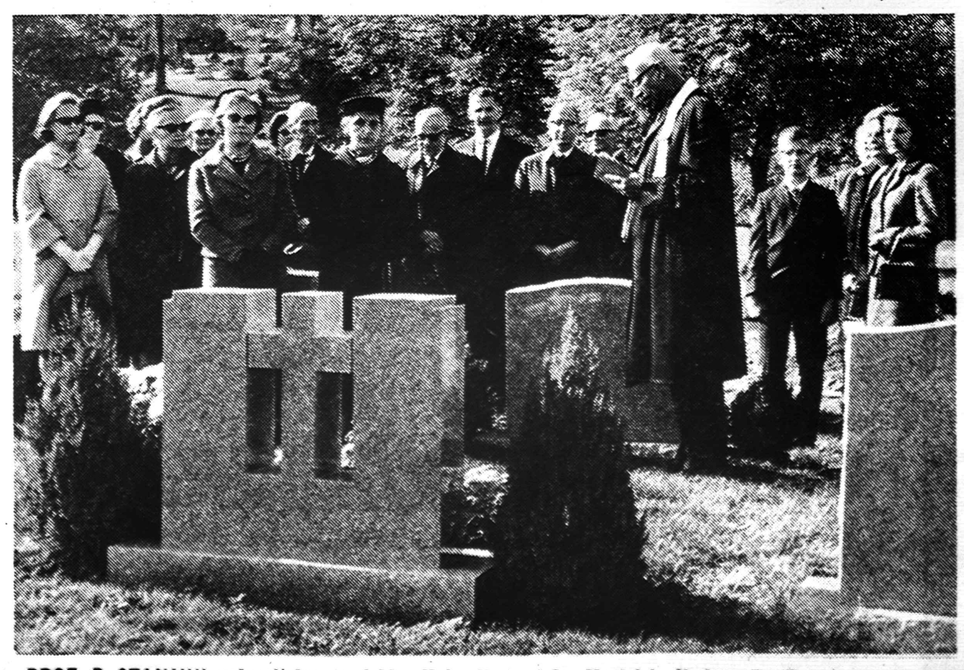

PROF. P. STANČIUI pašventintas paminklas Kalvarijo kapinėse Montclair, N. J. spalio 17. Iš k. į d. Marija Noreikienė, Amalija Bortkevičienė, Elan Jankauskienė, Magd. Kornilovienė, Feilcija Ignaitienė, Damijonaitis sj. Genovaitė Stančiuvienė, dr. V. Kanauka, Kęstutis Kudzma, dr. Vytautas Domijonaitis, dr. Benediktas Jankauskas, kun. B. Dabušis, Julius Damijonaitis, Birutė Paprockienė ir Elena Damijanaitienė.
Nuotr. Dr. V. Paprocko

— **Prel. Mykolas Krupavičius** nuoširdžiai dėkoja visiem, sveikinusiem jį 80 metų sulaukus.

STUD. ZITA PETRAVIČIŪTĖ, Audronė Vaitiekaitytė ir Vytautas Kutkus pardavinėja ženklelius prie šv. Antano lietuvių bažnyčios Detroite, Mich.

Detroitas žygiuoja už laisvą Lietuvą

Detroit, Mich. — Dar rugpiūčio 5, atvykus į Detroitą Lietuvos Nepriklausomybei Atstatyti Komiteto nariam, buvo sudarytas organizacinis komitetas, į kurį įėjo K. Veikutis, A. Janušis, E. Bulotienė, J. Atkočaitis, A. Misiūnas ir A. Zapareckas. Jų iniciatyva Lietuvių namuose rugpiūčio 21 buvo sukviesti Detroito lietuvių organizacijų atstovai. Jie sudarė vykdomąjį komitetą telkti žmones ir lėšas žygiui į Jungtines Tautas. Dabar vykdomąjį komitetą sudaro: pirm. inž. V. Urbonas (Radijo klubas), vicepirmininkai K. Veikutis (Vilniečių Sąjunga) ir J. Urbonas (ateitininkai sendraugiai), sekr. V. Tamošiūnas (Šaulių kuopa), ižd. A. Juška (organizacijų centras), spaudos ir informacijos vadovai — V. Mingėla ir Vl. Selenis (Žurnalistų Sąjunga), nariai — dr. V. Masiulis (Lietuvos Atgimimo Sąjūdis), inž. J. Gaižutis (Tautinė Sąjunga), J. Atkočaitis (Dariaus Girėno klubas, Lietuvių Namų Draugija), A. Sukauskas (SLA kuopa), inž. St. Juzėnas (LB apylinkė), A. Vaitiekaitis ir A. Vaitiekaitytė (neolituanai), V. Čiunkaitė ir V. Marčiukaitis (studentai ateitininkai), stud. Z. Petravičiūtė, Pr. Misiūnas ("Kovo" klubas). Susirinkime dalyvavo 29 organizacijų atstovai.

Organizacijų ir paskirų asmenų pastangomis ligi spalio 15 buvo surinkta aukų žygiui paremti 1,200 dol. ir už parduotus ženklelius — dar 146.50 Į New Yorką keliauti užsirašė apie 100. Pasamdytas vienas traukinio vagonas, į kurį tilps 64 asmens. Kiti keliaus automobiliais bei autobusais.

Abi radijo valandėlės — Lietuvių Balsas ir Lietuviškos Melodijos — nuolat informuoja ir skatina jungtis į Lietuvos laisvinimo žygį. Taip pat ragina Lietuvių Bendruomenės apylinkės valdyba. Lėšom patelkti spalio 6 suvaidinta Vt. Alanto 4 veiksmų komedija "Žmonos portretas". Režisavo Z. Arlauskaitė-Mikšienė, vaidino — V. Žebertavičius, R. Lišauskaitė, A. Pesys, M. Sajauskas, A. Gladkauskas, K. Balsys, I. Laurus, B. Marčukaitytė. Organizacinį darbą atliko V. Tamošiūno vadovaujama šaulių kuopa. Visas pelnas paskirtas žygiui į Jungtines Tautas. **St. P.**

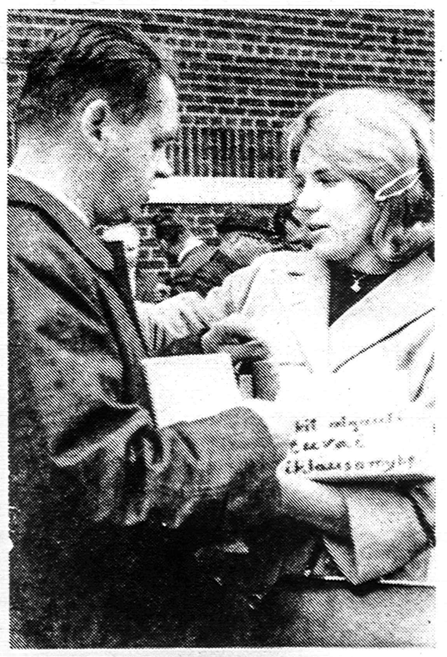

STUD. AUDRONĖ VAITIEKAITYTĖ ir Pranas Zaranka renka aukas prie šv. Antano banžyčios Detroite.

Pittsburghas rengiasi manifestacijom

Spalio 10 d., 3 val. popiet įvyko gausus Pittsburgho ir apylinkės lietuvių visuomenininkų suvažiavimas aptarti ir pasirengti lapkričio 13 manifestacijai New Yorke.

Suvažiavimas, sušauktas "Tėvynės Garsų" lietuvių radijo pusvalandžio vedėjo Vyt. Juciaus pastangomis, išsirinko vykdomąjį komitetą; pirm. V. Jucius, vicepirm. V. Količius, sekret. S. Lesutytė ir Al. Krapas, iždininkas — Šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. V. Karaveckas. Taip pat įeina atstovai iš visų Pittsburgho apylinkių. Susirinkusieji vienbalsiai nutarė rūpintis, kad Pittsburgo lietuviai kuo gausiau prisidėtų aukomis ir dalyvavimu manifestacijoje. Tam tikslui nutarta rengti pietus lapkričio 7, sekmadienį, 6 val. vak. lietuvių piliečių svetainėje. Įėjimas 2 dol.

Jau garsinama amerikiečių spaudoje, per lietuvių radijo programas, parapijas, klubus ir organizacijas. Kelionės kaina į New Yorką ir atgal 20 dol., įskaitant bilietą į Madison Square Garden. Autobusas išvažiuos nuo liet. piliečių klubo penktadienį, lapkr. 12 d. 11 val. vak.

Norintieji paremti aukomis ar vykti į manifestaciją New Yorke, prašomi ne vėliau šio mėn. pabaigoje kreiptis į komiteto narius: Vyt. Jucių, telef. 563-2754, kleb. kun. V. Karavecką, 431-1212, Marcelę Grebliūnienę 461-5006. Vietos amerikiečių laikraštis jau aprašė minėto suvažiavimo tikslą, manifestacijos dieną, vietą, įsidėdamas vietos komiteto narių nuotrauką. **VY.**

IŠ VISUR

— **"Lietuva"**, Filatelistų Draugija Chicagoje, po vasaros atostogų išleido savo biuletenio naują numerį, kuriame plačiai aprašomi ne tik lietuviški pašto ženklai, bet ir įvairios filatelistų naujienos, įdėta II tautinės skautų stovyklos pašto ženklų nuotraukos. Redaguoja Eug. Petrauskas. Biuletenio adresas: 7742 So. Troy Str., Chicago, Ill., 60612.

— **Kanados** Liet. Bendruomenės naująją Krašto Valdybą sudaro: pirm. A. Rinkūnas, vicepirm. ir kultūros komisijos pirmin. Stp. Kairys, sekretorius L. Tamošauskas, ižd. S. Čepas, informacijos vadovas kun. A. Žilinskas, švietimo komisijos pirmin. E. Miliauskas, šalpos fondo pirm. O. Indrelienė, ryšininkas su kitomis tautybėmis J. R. Simanavičius. Įvestas naujas dalykas — jaunimo sekcija, kuriai vadovaus G. Rinkūnaitė.

— **Prof. K. Pakšto** monografijai išleisti paaukojo 10 dol. K. Vildžius iš Bethesda, Md.

— **Sužinojau,** kad jūs šiandien susirinkote gražiam tikslui, todėl ir aš čia atvykau. Pasiskolinau iš kaimyno 60 dol., nes gaunu nedidelę pensiją ir šiuo laiku teturėjau 40 dol. Žinodamas gerai, kokiam naudingam tikslui LF tarnauja, aš irgi noriu prie šios gražios grupės prisidėti. — Taip pasakė 80 metų amžiaus pensininkas Stasys Ralys, atvykęs į Kenoshos LF narių susirinkimą. Jei dar nesi narių, tuoj įsirašyk į LF ir, kol dar esi gyvas, įamžink save lietuvių tautos istorijos lapuose. Lietuvių Fondas, 6643 So. Maplewood Av. Chicago, Illinois, 60629.

— **Simono Nekrašiaus įpėdiniams.** Daugiau kaip prieš dvidešimts metų Connecticut valstijoje miręs Simonas Nekrašius, Amerikoje žinomas dar kaip Simon Nichols ir Simon Nekrasz, paliko virš poros tūkstančių dolerių, kurie turėtų tekti jo našlei Onai Nekrašienei ir dukterims Onai bei Julijai, kurios prieš Sov. Rusijos okupaciją gyvenusios Lietuvoje. Ieškomosios arba jų adresus žinantieji malonėkite rašyti Lietuvos Generaliniam Konsulatui New Yorke: Consulate General of Lithuania, 41 West 82nd Street, New York, N.Y. 10024. (L.G.K.).

TĖVAMS PRANCIŠKONAMS KULTŪROS ŽIDINIO-JAUNIMO CENTRO STATYBOS FONDUI AUKOJO:

Prelatas V. Balčiūnas, Putnam, Conn. — **50 dol.**

Po 25 dol.: Jonas Galiūnas, Dr. Gene Zavadzkas, Ego Park N.Y. (įrašo mirusius Felix Maria Žickus).

Po 20 dol. E. Masaitis, Havre de Grace, Md., McCosky Veronica, Brooklyn, N.Y., P. Samulėnas, Ridgewood, N.Y. — 12 dol.

Po 10 dol.: J. Tamošauskas, Paterson, N.J., J. Zarauskas, Brooklyn, N.Y., J. Jobaris, Chicago, Ill., Leck Tamošauskas, Chicago Ill., N.N. Maspeth, N. Y.

Po 5 dol. Džiūgas Petkelis, Columbus, Ohio, S. Balsys, Ozone Park, N.Y., V. Avižienė, Brooklyn, N.Y., A. Kazlauskas, Philadelphia, Pa., J. Bragis, Winsted, Conn., Monika Želinskienė, Waterbury, Conn. N.N. Dorchester, Mass.

Po 2 dol. Alfa Petrauskas, T. Liveikis, abu iš Brooklyn, N.Y., V. Popelučka, Brooklyn, N.Y., M. Stučius, Woodhaven, N.Y. — **1 dol.**

Visiem aukavusiem teatlygina Visagalis! Mūsų padėka ir maldos. Aukas siųsti: **Building Fund, Franciscan Monastery, 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N.Y. 11221**

NAUJI FILMAI

KORNELIJUS BUČMYS, OFM

TARPKONTINENTINĖS LENKTYNĖS

The Great Race" galima drąsiai laikyti brangiausiai atsiėjusia komedija. Statistikas mėgstantiems galima priminti, kad šio filmo pastatymas kainavo 12 milijonų dol. Baigiamoje scenoje prie Eifelio bokšto pririnkta apie 1500 senoviškais rūbais aprengtų statistų. Restorano muštynių sceną tekę filmuoti 15 dienų, kepsniais mėtymosi scena pareikalavusi 2,357 kepsnių ir 8 dienų filmavimo.

Labai retai filmo meninis lygis yra tiesioginiai proporcingas investuotų sumų dydžiui. Ir šį kartą galutinoj išvadoj susidaro perkrovimo ir pertempimo įspūdis, kai stengiamasi panaudoti įvairiausio pobūdžio komiškas situacijas.

Turinyje bandoma pasišaipyti iš autentiškų lenktynių automobiliais, įvykusių 1908 m. Iš New Yorko per Amerikos vakarus — Aliaską, Sibirą ir vidurinės Europos fiktyvinę Karpanijos valstybę — į Paryžių veržiasi eilė konkurentų. Dėl sabotažo eilei keleivių iš rungtynių tenka greitai pasitraukti. Nuolatinėj įtampoj lieka rungtis apgaulingas prof. Fate su ištikimu sąjungininku Max. Geruoju herojumi iš karto pristatomas The Great Leslie su savo pagalbininku.

Kelionei pasunkinti ir komiškoms situacijoms išgauti nepasigailima jokių priemonių ir kombinacijų. Atkuriami net autentiškų senų automobilių modeliai bei visi artistai ir statistai papuošiami epochos rūbais. Vis dėlto gana dažnai labai žymus dirbtinumo įspūdis.

Lenktynėms įpusėjus, įterpiama gana ilgas epizodas fiktyviniame krašte, kur, "The Prisoner of Zenda" pavyzdžiu, Jack Lemmon turi progą pasireikšti dviejuose vaidmenyse. Tačiau tai sudaro vos keletą komiškų momentų, kai tuo tarpu perdėtai sulėtina lenktynių įtampą ir gerokai pratęsia filmo ilgį. Atrodo, lyg režisorius Blake Edwards dirbtinai stengėsi ištempti šios komedijos ilgį iki epinio filmo formato — truputį virš pusantros valandos.

Komiškų filmų genijai, kaip Stan Laurel ir Oliver Hardy, Chaplin, Keaton ar Keystone Kops, su daug paprastesnėmis priemonėmis pajėgdavo iš žiūrovų išgauti daugiau nuoširdaus ir nepramatyto juoko. Pagaliau ir pats Edwards ankstesniuose ir smulkesniuose savo kūriniuose, kaip pav., "Breakfast at Tiffany's" ar "The Pink Panther", yra pajėgęs sukaupti daugiau entuziastiško humoro į paprastesnį įpakavimą.

Tarp atskirų artistų sėkmingiausiai pasirodo Jack Lemmon, tačiau čia nepilnai suteikta galimybė jo daug pajėgesniam komiškiam talentam pasireikšti. Tony Curtis, kaip jo konkurentas, ir Natalie Wood, kaip pažangi ir už moterų teises kovojanti žurnalistė, kiek gali, bando sustiprinti filmo komiškumą. Nemaža pagelbsti ne vien tik automobilių priežiūroje, bet taip pat ir bendroje komiškoje įtampoje Peter Falk ir Keenan Wynn.

Automobilių lenktynių fone galima pastebėti autentiškų— Gearhart (Oregon), Santa Rosa, Lake Arrowhead, Pismo Beach (California), Vienos Salzburgo (Austrija), Paryžiaus ir kt. vaizdų. Filmas spalvotas.

Nors ši komedija ir nepasiekia prieš eilę metų išleisto panašaus kelioninio filmo "Around the Word in 80 Days" artistinio lygio ir komiško genialumo, vis dėlto pajėgs ištraukti eilę šypsnių, o gal net ir ilgesnį juoką iš visų šeimos narių. Ypač šis filmas turėtų patraukti ne taip jau daug reikalaujančius mūsų jaunuosius.

Vatikano filatelistų biuletenis apie V. K. Jonyną

Vatikano filatelistinės draugijos š.m. liepos-rugpiūčio mėnesio biuletenyje (vol. XIV, Nr. 1) buvo patalpintas gana platus, iliustructas straipsnis apie pašto ženklų projektuotoją profesorių Vytautą K. Jonyną. Straipsnis apima 4 puslapius. Iliustracijose pavaizduota V.K. Jonynas ir jo suprojektuoti V. Vokietijos ir Vatikano pašto ženklai, o taip pat jo sukurti darbai Vatikano paviljonui pasaulinėje parodoje New Yorke. Straipsnis yra parašytas gerai informuoto autoriaus, tačiau ir čia yra įsibrovusi ta pati visur kartojama klaida: straipsnyje pasakyta, kad Šv. Kazimiero ženklų išleidimu Vatikanas norėjo priminti pasaului apie bažnyčios persekiojimą Lietuvoje, lygiai kaip **Aušros Vartų** ir Čenstokavos madonų pašto ženklų išleidimu pagerbė Lenkiją. Atrodo, kad mes lietuviai per daug esame užsidarę savuose rateliuose, savoje spaudoje, ir apie mus rašo ir informuoja amerikiečių spaudoje kas tik ir kaip nori.

(Iš Filotelistų draugijos biuletenio)

NIAGAROS KROKLYS. Nuotraukos P. Montvilos.

Cosmos Parcels Express Corporation
108 West 14th Street, New York, N. Y. 10011
Tel. CH 3-3005
Arti 6th Ave., antras aukštas, virš "Singer" krautuvės
• Mes siunčiame siuntinius į Lietuvą, visas USSR respublikas, o taip Rumuniją. • Užsakymai paštu išpildomi tą pačią dieną, kurią juos gauname. • Kiekvieno siuntinio pristatymas garantuotas — gavėjas nieko nemoka. • Gavę Jūsų siuntinį jį išsiunčiame per 48 valandas. • Jūsų patogumui turime didelį įvairių prekių pasirinkimą žemomis kainomis. • Mūsų agentūra kasdien atidaryta nuo 9 ryto iki 7 vakaro, sekmadieniais nuo 10 ryto iki 4 po piet. Kitu laiku — susitarus.
COSMOS agentūros savininkas—W. Kaczmarsky

AUŠROS VARTŲ lietuvių bažnyčia Montrealyje

INDĖNŲ VASARA KANADOJE

P.J. MONTVILA

Rugsėjo 17 ankstų rytą išvažiavome tiesiai per pasaulinę parodą į šiaurę. Važiavo Albinas Verbyla su žmona, prie jų prisidėjau ir aš. Traukėm į Kanadą aplankyti jos miestų. Pro New Yorko valstybės sostinę ir pro George ežerą keliavome šiaurės link.

Sustabdė siena ir muitinė. Rodėm JAV pilietybės popierius. Albinas pamiršęs pilietybės dokumentus. Pasiremdami mašinos dokumentais jam davė leidimą įvažiuoti į Kanadą. Valdininkas pastebėjo, kad Kanada yra visai skirtinga valstybė nei Amerikos atskiros valstybės.

Kanadoje prie pat Montrealio pasukom į Verduną. Ieškojom nakvynės motelyje, ir mum jį nurodė maža mergaitė, kalbanti prancūziškai ir angliškai. Restorane išmiklintos prancūzaitės tokios mandagios, tik skuba patarnauti, o šeimininkas jas griežtai prižiūri.

Anksti ryta susiskambinom su Baršauskais. Jų sūnus Sigitas apsiėmė mum parodyti miestą ir jo įžymybes. Aplankėm Notre Dame katedrą, radome ten ir bažnytinių daiktų gražų muziejų. Sako, katedra esanti pastatyta prancūzų emigrantų, kurie pabėgo nuo prancūzų revoliucijos; pastatyta pagal Paryžiaus Notre Dame pavyzdį.

Stovinti ant kalniuko šv. Juozapo bazilika matoma iš toli. Priešais — šv. Juozapo statula. Žmonės čia eina keliais, kalbėdami rožančių. Prie bažnyčios rasi ir šv. Andriejaus koplytėle, o viduje — daugybę žvaigždžių, šalia jų — pagijusių žmonių lazdas.

Nukeliavom į botanikos sodą ir radom patį gėlių žydėjimą. Po stiklo stogais žydėjo ir šiltų kraštų gėlės. Čia su vaikais nesusikalbėjom angliškai, Sako, pradžios mokyklose moko tik prancūziškai. Valdžia surenka mokesčius mokyklų išlaikymui ir visiem paskirsto. Bažnyčiose jau niekas nerenka pinigų katalikiškų mokyklų išlaikymui.

Aplankėm lietuviškas bažnyčias — šv. Kazimiero ir Aušros Vartų. Abi parapijos turi lietuviškos savaitgalio mokyklas.

Pasisvečiave pas bičiulius, išvykom į Ottawa — Kanados sostinę, kur aplankėm parlamento rūmus, užsikėlėm į laisvės bokštą (250 pėdų). Mieste padarėm daug nuotraukų.

Laivu tris valandas plaukiojom Lauryno upėje. Ten yra daugybė salų su turčių vilomis. Žiemą upė užšalą, o vasara čia labai gyvas judėjimas. Upė gili, siekia net 300 pėdų. Visur pilna turistų iš Amerikos.

Aplankėm ir Torontą, šv. Jono bažnyčią Tėviškės Žiburių redakciją ir spaustuvę, pranciškonų Prisikėlimo parapiją. Centre miesto nufilmavome seną ir naują rotušę ir iškeliavome į Hamiltoną. Čia lietuviškai parapijai vadovauja prel. J. Tadarauskas. Yra lituanistinė mokykla, kurioje mokosi 200 vaikų. Klebboniją ir salę statė statybininkas A. Liaukus.

Susirgau ir ligoninėje išgulėjau 8 dienas. Ačiū visiem, kurie mane lankė ligoninėje — prel. J. Tadarauskui, globėjui A. Liaukui. Mačiulaičiams ir visai Grajauskų giminei.

Spalio 2 aplankėm indėnų kaimą. Gyvena jie kaip ir visi ūkininkai, važinėja automobiliais. Jokiu mokesčių nemoka, vaikus leidžia mokyklon, kalba angliškai.

Sekmadienį po gražių išleistuvių pietų pas Mačiulaičius rengiausi skristi į New Yorką. Dar suspėjom pamatyti Niagaros kriklį. Buffalo reikėjo pakeisti lėktuvą, o iš ten buvo tik trumpas kelias į namus. Skridom tik 45 minutes.

Tautiniai rūbai ir šukuosena

Darbininko skaitytojas iš Lawrence, Mass, redakcijai rašo: "Gražu, kad yra lietuvaičių su tautiniais rūbais ir kad jų nuotraukas dedate savo leidžiamam laikrašty, bet negražu, kad yra jų gauruotų. Tokių geriau nedėkite. Tai tik paniekinimas lietuviško rūbo ir vardo, nes jam nepritinka tokia laukinė mada. Su lietuvišku rūbu lietuvaitė neturi atrodyti, it kokia džiunglių laukinukė. Lietuvoje nei seniau tokių nebuvo nei dabar nėra". Gal ir tiesa? Tautinis rūbas reikalauja ir atitinkamai sutvarkytos sukuosenos.

TRYS KNYGOS UŽ 3 DOL.

L. Andriekaus, **Naktigonė**, trečioji poezijos knyga. Kaina 2 dol.

Maironis, straipsnių rinkinys, išleistas Aidų žurnalo, virš 200 pusl. Kaina 2 dol.

A. Žemaičio, **Lietuvos vaizdeliai,** prisiminimai. Kaina 1 dol.

Rašyti adresu: Darbininkas, 910 Willoughby Ave. Brooklyn N.Y., 11221.

LOS ANGELES, CALIF., lietuvių prekybos rūmų susirinkime spalio 10 kalba prof. P. V. Raulinaitis. Prie stalo sėdo iš k. F. Valuskis, A. Škirius, J. Žukas ir A. Markevičius. Nuotr. L. Briedžio.

KAS BUS KALTAS DĖL SNAUDULIO?

Norwood, Mass. — Visos lietuvių kolonijos pajuto reikalą ir raginimą manifestuoti lapkričio 13 dieną New Yorke ir žygiuoti į Jungtines Tautas pabudinti ten pasaulį dėl padarytų ir daromų Lietuvai skriaudų. Ką daro Norwoodo buvusi veikli ir šiandieną dar gyva lietuvių kolonija?

Pagal Norwoodo organizacijų susitarimą, visus lietuvių ir Lietuvos aktualius reikalus ir minėjimus rengia ir vykdo kas met sudaroma komisija, kuri veikia ištisus metus. Šiemet šios komisijos pirmininku yra Norwoodo ALR Katalikų Federacijos 10 sk. pirmininkas. Ar mūsų organizacijų priešaky stovinti jungtinė komisija iš šešių asmenų išgirdo šauksmą ir ar ka padarė ar bando daryti, iki šiol nieko negirdėti. Laikas baigiasi. Visi Amerikos lietuviai kruta, dirba, o mūsiškiai nei patys dirba, nei kitus ragina.

Vietinis Alto skyrius, nesulaukdamas minėtos komisijos veiklos, savo tarpe žingsnelį papadarė (Darbininkas, spalio 19), lyg primindamas pareigą, kad yra Norwoode organizacijų ir daugiau. Kas bus kaltas dėl tokio snaudulio?

Reikia žmones organizuoti į žygį, o taip pat manifestacijai reikalingi pinigai. Vien salės nuoma, kurioje tilps 20,000 žmonių ir kur kalbės Amerikos iškilieji asmenys atsieina — 15,000 dol., o kur kitos išlaidos? Pareiga neprimenama kartais pasimiršta. Ar mes jaučiame dabar bendrą pareigą? Kai buvome jaunesni ir nejautėme amžiaus naštos, toks žygis nuvykti į New Yorką buvo vieni juokai.

Dabar ir jaunesni yra daugiau aptinge, lyg sutirkame ir apsiprantame su taja mintimi. Bet tai netiesa. Žmonės dabar ir pinigų turi ir laiko nesigaili, kai yra kas ragina. Neseniai norwoodietė Emilija Razulevičienė pavaikštinėjo pas savo kaimynus paragindama materialiai padėti skaudžiai nukentėjusiai Lapinskų šeimai Bostone ir vieno asmens ryžto dėka per pora vakarų surinko 132 dol. Lietuvių Tautos šimtai tūkstančių šeimų skaudžiai kenčia, ir galo tai kančiai nematyti, ar mes liksime nebiliais? Reikia tik truputį pajudėti ir turėsime ramią sąžinę.

Norwoodas ir jo apylinkė laukia skubios aukščiau minėtos komisijos veiklos. Jei ji neveiks, tegul pasako neryžto priežastis. **Jonas Pečiulis**

Kad jaunimas išmoktų gražiai elgtis

New Yorke "Four Seasons" restorano savininkas Stuart Levin jau kuris laikas gimnazijų moksleiviam duoda informuojančių seminarų sesiją, pavadinta "The Art and Pleasure of Social Dining". Jaunuoliai teoretinėse paskaitose įvedami į socialinį gyvenimą, kaip elgtis restorane bei kitose viešose vietose, kad išvengtų gėdos sau ir artimiesiem. Po paskaitos seka klausimų ir atsakymų periodas, o po to — restorano apžiūrėjimas ir pietūs, kurių metu moksleiviai turi progos praktikoje pritaikyti girdėtus patarimus. Šios paskaitos New Yorko moksleivių tarpe susilaukė didelio pasisekimo.

Fantastiškos apsiginklavimo išlaidos

Dienraštis "Courrier de Puneco" paskelbė nepaprastai įdomią statistiką. Visame pasaulyje kas valandą apsiginklavimui išleidžiama 14 milijonų dolerių. Naujasis bombonešio prototipas praryja 250 tūkstančių mokytojų metinę algą, arba tiek, kiek reikia išleisti išlaikyti 30 universitetų, arba 75 ligonines su 100 lovų. Naujojo lėktuvo naikintuvo modelis kaštuoja tiek, kad už tuos pinigus būtų galima pastatyti 600 tūkstančių butų (apartamentų).

Norite geros meniškos fotografijos —
PORTRETO - ŠEIMOS - VAIKŲ
vairių progų: vestuvių, krikštynų, gimtadienių, pobūvių ir kt. nuo trauku; norite atnaujinti seną fotografiją? Jums geromis sąlygomis padarys —
VYT. MAŽELIS
Tel. HYacint 7-4677
427 Menahan Street, Ridgewood, Brooklyn, N. Y.

LITAS Investing Co. Inc.
kviečia
Pirkti akcijas su garantuotu dividendu ir augančia verte
Taupyti — atidarant sąskaitą (ligi 5½%)
Skolintis automašinoms, namų remontui, akcijų pirkimui
Dėl prospekto ir kitais reikalais:
V. VEBELIŪNAS, 100-21 89th Ave., Richmond Hill N.Y.; HI 1-6799
Darbo valandos: šiokiadieniais 6-9 val. vak.; šeštadieniais 9-4 val.
CHICAGO, ILL.: 6775 So. Western Ave., tel. GR 6-2242
Darbo valandos — trečiadienį ir penktadienį vakarais, šeštadienį nuo 10 iki 3 val. popiet.

WINTER GARDEN TAVERN Inc.
VYTAUTAS BELECKAS
Savininkas
Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.
1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y
(Ridgewood)
Tel. EVergreen 2-6440

WHITE HORSE TAVERN
baras - restoranas
PRANAS BRUČAS, savininkas
86-16 JAMAICA AVE. Woodhaven, N. Y. 11421
Tel. VIrginia 6-9519
SALĖ VESTUVĖM, SUSIRINKIMAM BEI KITIEM POBŪVIAM
Salėje gali tilpti 100 dalyvių

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA
Silver Bell Baking Co.
Lietuviška ir eurapietiška duona ir pyragai
Šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai
DALIA ir ALBERTAS RADŽIŪNAS, sav.
36-38-40 STAGG STREET BROOKLYN, N. Y. 11206
Telefonas STagg 2-5938

JUOZO ir IZABELĖS MISIŪNŲ
RAY'S LIQUOR STORE
Galima gauti įvairiausios rūšies amerikiečių ir importuotų gėrimų . . . Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno.
103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: VIrginia 3-3544

REPUBLIC Liquor Store, Inc.
322 Union Avenue, Brooklyn 11, N. Y.
Telefonas EV 7-2089
JUOZAS BRUŽINSKAS, Manager
Didelis pasirinkimas įvairių vynų, degtinių, konjakų, midų šventėms bei kitokioms progoms

S & G MEAT MARKET
ANTANAS VAITKUS, vedėjas

84-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. Tel. VI 9-5077
340 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y. Tel. STagg 2-4329
91-15 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y. — Tel. 441-4554
Papigintomis kainomis priimame užsakymus
VESTUVĖMS ir POBŪVIAMS
Pristatome į namus lietuviškus skilandžius ir sūrius
We take all orders special price for Weddings and Parties
Home-Made Bologna

Išreiškė padėką JAV kariam Vietname

New Haven, Conn. — Spalio 12 vakare LKM 33 kuopos susirinkime nutarta paremti žygį į Jungtines Tautas kuopos auka, asmenine auka ir dalyvavimu. Taip pat nutarta suruošti tradicines Kūčias gruodžio 11 d. 6 v.v. M. Merkevičienės bute. Tuo reikalu rūpinasi: A. Plečkaitienė, M. Merkevičienė, T. Strimaitienė ir A. Lipčienė.

Lituanistinės mokyklos mokiniai spalio 16 pasiuntė laišką Vietnamo kariams, dėkodami už pasiaukojimą pasaulį ginti nuo raudonojo teroro.

Spalio 17 A.L.M.K.F. vietos klubo narės susirinko D. Ščiukienės bute. Susirinkime nedalyvavo tik viena narė E. Mackevičiutė, besveikstanti po operacijos. St. Leikienė skaitė referatą apie Montessori auklėjimo ir mokymo būdą. Referatas išklausytas nepaprastu atsidėjimu ir palydėtas gyvom diskusijom. Susirinkusios pageidavo daugiau tokių paskaitų. Tikime, kitos narės paseks p. Leikiene. Klubas paskyrė 10 dol. auką lapkričio 13 manifestacijai, o narės sudėjo dar 41 dol. Kitas susirinkimas numatomas lapkričio 28.

Spalio 18 lituanistinės mokyklos tėvai ir mokytojai buvo susirinkę pasitarti Kalėdų eglutės ruošimo reikalu, o vidurinė grupė vaikų — tautinių šokių pasimokyti. Šokių moko mokytoja Rūta Kronkaitienė, buvusi Vasario 16 gimnazijos mokinė. Džiūgu, kad beveik visi tėvai susirinko. Nutarta eglutę ruošti sausio 9 d. 3 val. popiet parapijos didžiojoje salėje. St. Lipčius parodė ekrane spalvotų filmų iš mokyklos gegužinės praėjusį pavasarį.

Bendruomenė ir šiais metais ruošia Naujų Metų sutikimą. Pelnas skiriamas stiprendijom aukštesniąją mokyklą pradedantiems, išlaikoma lituanistinė mokykla, remiama tautinių šokių grupė. **AL**

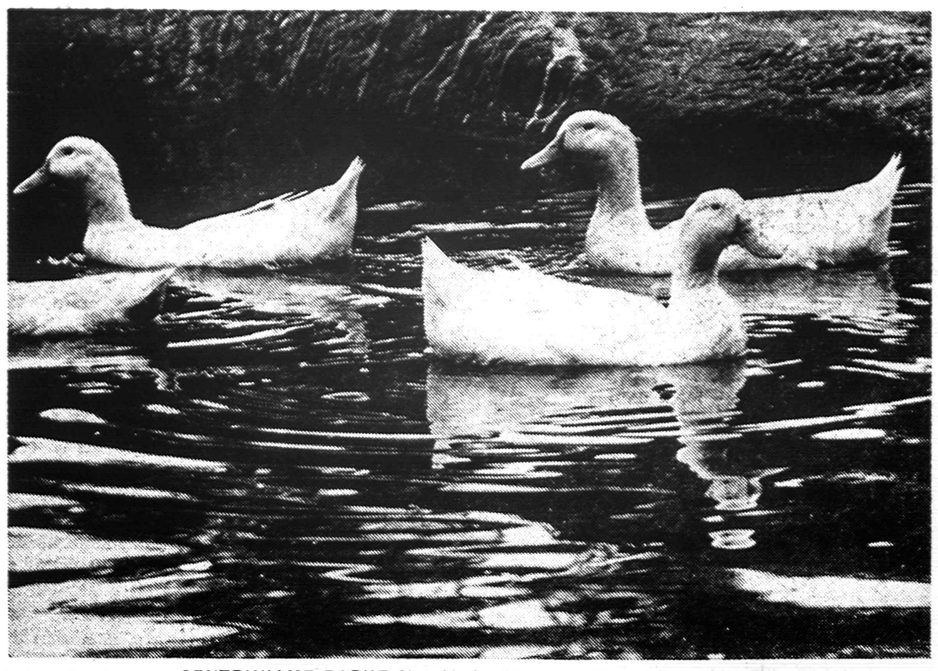

CENTRINIAME PARKE New Yorke. Nuotr. R. Kisieliaus.

NAUJIEJI LIETUVIŲ FONDO NARIAI

Pastaruoju metu įstojo į LF šie nauji nariai su įnašais:

Po 1000 dol. įnešė: Rudis, inž. Antanas ir Marija, Matutukas, dr. Antanas, Adamavičius, dr. Vladas ir Veronika, Grinis, dr. Gedas ir Aldona, Lietuvis X, Lietuvis Y, Lietuvis Z, Jablonskis, dr. Kostas (savo įnašą papildė iki 1000 dolerių), Lapatinskas veten. gyd. Pranas, Ringus, dr. Edmundas (savo įnašą papildė iki 10 0 0). 500 dol. įnešė Valatka, dr. Bruno. Po 250 dol. Pranas Gudas ir Kazimieras Račiūnas.

Po 100 dol.: Tamašauskas, Jonas ir Bronė, Verbickas, dr. Antanas Jazbutienė, Emilija, Kirvaitis Jonas, Pažiūra, Antanas ir Vladas, Laureckas, Antanas, Amerikos Liet. Rimo Katalikų Moterų D-ja, Jusionis, dr. Jonas ir Jadvyga, Žemaitis, dr. Petras ir Laima, Musinskienė, Kazimiera, Vilėniškis, Antanas ir Ona, A.A. Kriščiukaičio Kazio atmint. įnašas (jo atstovas A. Vilėniškis), Šurkus, Stepas, Užemis, Bronius ir Ema, Didžbalis, Juozas Andrikonis, Juozas, Vilčinas, Vladas, Giedrikas, Jonas, Kavaliauskas, Pranas ir Barbora, Nenortas, Vaclovas, Kalvaitienė Paulina, Gričius, Juozas, Tiltonienė, Izabelė, Pleškys, Antanas, Kairienė, Lucija, Sadonis, Marijus ir Aldona, Bareika, Jonas, A.A. Budzinausko Jono J. atmint. įnašas (atstovauja M. Budzinauskienė), Gureckas, Antanas ir Magdalena, Skrusdys, Juozas, Pečiūra, Lionginas ir Jūratė, Mickūnas, Česlovas ir Irena, Paltus, Stasys ir Ona, Kalifornijos Gydytojų D-ja, Lietuvių Rašytojų D-ja, Omahos Lietuvių Medžiotojų ir Meškeriotojų Klubas "ARAS", Žukauskas, Edvardas ir Vytautas ("Cosmos Parcels Express Co"), Sharko, George, Bagdanavičienė, Vaclova, Čepaitis, Kostas ir Valerija, A.A. Šaulių S-gos Vado Pulk. Saladžiaus, Prano atmint. įnašas (įnašo atstovė dr. B. Balšaitytė), Kružikauskas, Petras, Kyras, dr. Antanas, Gailius, Alfonsas ir Veronika, Ingaunis, Steponas ir Aldona, Paliulis, Bronius-Anicetas ir Jadvyga, Skridulis, Antanas Sūdžius, Juozas Kliorė, Bronius ir Antonija.

Lietuvių Fondas
6643 So. Maplewood Ave.
Chicago, Ill. 60629.

ROCHESTERIS LAUKIA KONCERTO

Rochesterio lietuviška radijo valandėlė yra lietuvių kultūros reiškėja, tėvynės meilės žadintoja. Lietuvišku žodžiu, daina, muzika gaivina pavergtos tėvynės ilgėsį ir jungia visus lietuvius darnion vienumon.

Radijo valandėlės gyvavimas bei tobulėjimas priklauso ne vien nuo vadovybės ir pranešėjų, bet ir nuo visų lietuvių, nes jos išlaikymas reikalauja daug lėšų. Lėšom patelkti kiekvienais metais valdyba rengia tradicinį vakarą — koncertą. Šiemet jis bus lapkričio 6 šv. Jurgio parapijos salėje. Pradžia 7:30 val. vakaro.

Koncerte dainuos solistas V. Verikaitis. Kitą programos dalį išpildys Hamiltono ir Rochesterio chorai. Diriguos V. Verikaikis ir J. Adomaitis.

Tikimasi, kad į 15 metų radijo valandėlės gyvavimo tradicinį koncertą atvyks ne tik Rochesterio, bet ir kaimyninių vietovių lietuviai. Programa bus turininga ir įvairi. Pabaigoje visi turės progos nuotaikingai pasilinksminti ir su pažįstamais pasimatyti. **M.**

GREETINGS

We Welcome and Honor
His Holiness Pope Paul VI
on his Peace Mission
to United Nations

NEW CLEMENTS RESTAURANT
1612 Sheepshead Bay Road
Brooklyn, N. Y.
TW 1-3998

ROYAL RESTAURANT
69th Street & 4th Avenue
Brooklyn, N. Y.
SH 5-9644

Gilaus liūdesio valandoje

A † A

VYTAUTUI VALAIČIUI

mirus, jo žmoną Vandą Valaitienę ir jos artimuosius užjaučiame ir kartu liūdime

Lietuvių Atletų Klubas

Gilaus liūdesio valandoje,

A † A

MATUI JANKAUSKUI

mirus, Vidą ir Algirdą Jankauskus ir jų artimuosius užjaučiame ir kartu liūdime

Lietuvių Atletų Klubas

Lietuviška literatūra jaunimui

Elementorius "E", Ig. Malėnas. Kaina 2 dol.

Labas rytas, vovere. J. Minelga, piešiniai K. Vaselkos, eilėraščiai vaikams .Kaina su kietais viršeliais 2.50 dol.

Gulbė karaliaus pati. Liaudies pasaka su V. Petravičiaus raižiniais. Kaina 1.25 dol.

Kas gražu. Vl. Vijeikis, Vaikams paruošti piešinėliai. Kaina 0.75 dol.

Kur bėga Šešupė, V. Matulaitis, Lietuvos geografijos vaikams pratimai piešinėliuose. Kaina 1 dol.

Gintarėlė, legenda, J. Narūnė, iliustravo V. Stačikaitė. Kaina 1 dol. (Gintarėlė gaunama anglų kalboje 1 dol.)

Gintaro takais, J. Narūnė, eilėraštukai su iliustracijom, kaina 1.50 dol.

Jaunieji daigeliai, J. Narūnė, eilėraščiai su iliustracijomis. Kaina 1.30.

Užpuola bitės, Alg. Gustaitis. Kaina 2 dol.

Kova su gaidžiu, Alg. Gustaitis. Kaina 2 dol.

Keturkojis ugniagesys, D. Bindokienė. Kaina 2 dol.

Kregždutė, I dalis, A. Rinkūnas. Kaina 2.50 dol.

Su Trispalve. Mintys vaikam su spalvotais piešinėliais. Redagavo A. Saulaitis. Kaina 75 centai.

Užsakymus siųsti: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

Parengimai New Yorke

Spalio 30 — Operetės choro, vad. muz. Vyt. Strolios, koncertas Apreiškimo parapijos salėje Brooklyne, dalyvaujant sol. D. Mongirdaitei, akt. V. Žukauskui ir pianistei A. Kepalaitei. Po koncerto šokiai ir turtinga loterija.

Lapkričio 6 — Korp. Neo-Lithuania metinė šventė - balius Travelers Hotel, prie La Guardia aerodromo. Šokiams gros Neo-Lithuanijos orkestras iš Čikagos.

Lapkričio 7 — Salezieičių kunigų 25 metų jubiliejus Maspetho parapijos salėje. 11 val. šv. Mišios bažnyčioj, o 12 val. iškilmingi pietūs salėje. Pelnas skiriamas saleziečių gimnazijai.

Lapkričio 13 — Masinė lietuvių manifestacija prieš Lietuvos okupantus Madison Square Garden, New Yorke, ir žygis į Jungt. Tautas.

Lapkričio 13 — Po žygio į Jungt. Tautas susiartinimo šventė su šokiais Central Plaza Hall, 111 2nd Avenue, Manhattane. Pradžia 8 val. vak.

Lapkričio 20 — Kariuomenės šventės minėjimas Apreiškimo parapijos salėje. Rengia Ramovės N. Yorko skyrius.

Lapkričio 27 — "Čiurlionio ansamblio 25 metų jubiliejinis koncertas Webster Hall salėje, 119 East 11th St., New Yorke. Po koncerto šokiai, grojant Joe Thomas orkestrui. Pradžia 7:30 val. vak. Rengia New Yorko Apyg. Lietuvių Bendruomenė.

— **Daug sutaupysi** pirkdamas televiziją, Tape Recorder, Cash Register'ius, skaičiavimo, čekiam rašyti mašinas, rašomas mašinėles visomis kalbomis, patefonus, fonografas. Geriausios firmos: Zenith, Grundig, Telefunken, Blaupunkt, Buroughs, Olympia, Royal ir kt. Teisingas informacijas, katalogus, pačią prekę ir jos pataisymą gausite į namus. Rašykite J. L. Giedraitis 10 Barry Drive, E. Northport, N.Y. 11731.

Mieli New Yorko ir New Jersey lietuviai!

Kas galite priimti nakvynęi žygio į Jungtines Tautas dalyvius, praneškite *skubiai:* kiek svečių galite priimti, vyrų ar moterų, mergaičių ar berniukų. Visų pagalba labai reikalinga. Neatsakykite paslaugos atvykstantiem į lapkričio 13 manifestaciją. Rašyti nakvynių komisijai:

K. VAINIUS
65-16 Clinton Ave.
Maspeth, N. Y. 11378
telef. TW 4-8787

TO PLACE YOUR AD, CANCEL OR CHANGE
Tel. 867-3680

SERVICE

D & F COAL CO
For the Finest of Coal
Buy Now and Save
Buck $17 Pea $18
4421 New Utrecht Ave Brooklyn
Call TR 1-8500
MR SCHWARTZ

JOHNNY'S MOVING
Local and Long Distance
Movers
Licensed and Bonded
We guarantee all our work.
Call 276-7267
For Fast Prompt Service

EDDIES CONTRACTORS
CARPENTRY
Ceilings Fences Electrical Work
Storm Doors Windows
and General Alterations
24 hour phone service
Call 499-7956

ALL EUROPEAN CARS Tax-Free factory prices. Fast, fast delivery, overseas anywhere—factory or U.S. port. Mfg. warranty/U.S. specs/U.S. bank rate finance. All American cars available at hugs military discount (U.S. Corp.)
auto-europe
in N. Y., Chicago, L. A., San Francisco, Seattle, etc. — Write: Maj. WALKER, P. O. Box K, Ft. Dix, N.J. (609) RA 3-5525 also: American cars for U.S. delivery / special military discount

Face Brick Sale from $45 per M, must sell to make room for new stock. Many colors, textures and sizes. See samples at display room. Wm. Geier Bricks & Tile Corp. 1016 Glenmore Ave (E. N. Y. sect.) 277-4422

YOUR PETS PORTRAIT
Charcoal Sketches $6 Oil from $25
from your photos or i'll take them
EILEEN MARGUET
89 E Lake Avenue
Massapequa Park, N. Y.
Call 516 PY 8-6411

FRANK AIELLO
2037 Richmond Avenue
Staten Island
Fine Topsoil 5 Yards Delivered
ONLY $15.
We go all over—Call 442-7722

Home Catering Specialists or elsewhere—as you wish! Raysons Caterers, Inc. Call TA 6-2280 Complete catering services available for Birthdays, Baptisms, Communion, Confirmation, Graduation, Engagements, Weddings, etc. All inquiries welcomed—Call TA 6-2280.

THE CASTLE INN
Banquets our specialty. Private Parties. Weddings & other Social Functions in an Old World atmosphere. Luncheons and Dinners daily. Open daily and Sunday, closed Mondays. 712 Main St., Islip N.Y.; JU 1-9651, JU 1-5540.

H. W. MALE
Lead Set-up Man production processing. Knowledge of blue prints, measuring instruments drill jig fixtures sheet metal blending, ability to operate machine shop. Machines to set-up. Salary open Benefits. Convenient to transit. U. S. Components Inc. 1320 Zeraga Avenue, Bronx N.Y. — TA 4-1600

SOUTH PLAINFIELD
FACTORY HELP—ASSEMBLERS
Light duty work, Base pay plus weekly production bonus, English not necessary. Paid vacations, Life insurance, Hospitalization
MOLDULUME INDUSTRIES
500 Metuchen Rd., S. Plainfield, N.J.

DISPLAY

PAINTER (VETERIAN)
EXPERT
INSIDE AND OUTSIDE
All Work Guaranteed
JOE THE PAINTER
Call 427-2038

INTERNATIONAL PRINTING CO.
197 E 4th STREET
EVERYTHING
FOR THE PRINTING LINE
CALL OR 3-1830

MAKING A PARTY
MEAT PIES INC affiliated with Near East Bakery We specialize in Lamb Spinach Pies We cater to all your party needs. We serve Bklyn and N. Y. Parties & Catering that is our specialty Call 875-2295

DANCES
Every Sunday Evening
at 8 P. M.
QUEEN OF ANGELS PARISH
44-04 Skillman Ave.
Sunnyside, Queens
21 Years and Over
Admission $1.00

CHANEL MARINA
CLEAN USED BOATS Winter Wet and Dry Storage, Engine and Reverse Gear Repairs. Complete hull refinishing. — 401 E. Shore Road, Lindenhurst, L. I. TU 8-7667. 5% off with this Add on storage.

RADIJO PROGRAMOS

BOSTON, MASS.
Vedėjas
JONAS J. ROMANAS, Sr.
WHIL - 1430 kil. Medford, Mass.
Sekmadieniais nuo 11 iki 12 vid.

BOSTON. MASS
Vedėjas
STEP. MINKUS
WLYN — 1360 kilocycles
ir FM 101.7 banga
Sekmadieniais nuo 1 - 1:30 val. p.p.

BROCKTON, MASS.
Vedėjas P. VIŠČINIS
173 Arthur St., Brockton 18, Mass.
Tel. JU 6-7209
AM bang. 1190 kil.—FM bang. 105.7 meg. iš WKOX, Framingham, Mass.
Sekmadieniais 8 - 9 val. ryte

DETROIT, MICH.
Vedėjas RALPH J. VALATKA
WJLB, 1400 banga
15756 Lesure, Detroit 27, Mich.
BRoadway 3-2224
Šeštadieniais 8:45 iki 9:45 v.v

HARTFORD, CONN.
Ved. ALG. DRAGŪNAVIČIUS
WBMI - FM 95.7
273 Victoria Rd., Hartford 14, Conn.
Tel.: 249 - 4502
Sekmadienį — nuo 12 iki 1 p.p.

PHILADELPHIA, PA.
WTEL, 860 banga
Ved. ADOLFAS GAIGALAS
335 Titan St., Philadelphia 47, Pa.
HOward 7-4176
Šeštadieniais nuo 3:30 - 4:00 v. p.p.

PITTSBURGH, PA.
WZUM, 1590 banga
vedėjas VYT. A. YUCIUS
52 Shady St. W. Pgh. Penna. 15228
Tel. 563 - 2754
Sekmadieniais 12:00 iki 12:30 v. p.p.

WATERBURY, CONN.
WWCO - AM - 1240
Ved. ANT. PALIULIS
Lietuvos prisiminimai
Kultūrinė - komercinė programa
Sekmad. 9:35 iki 10:30 ryto

LIUDOS MIKULSKYTĖS
Vyriškų ir moteriškų drabužių krautuvė
Krautuvėje yra didelis įvairiausių drabužių pasirinkimas. Taip pat gaunamos visokiausios medžiagos siuntiniams į Lietuvą. Krautuvės adresas:
95-04 JAMAICA AVE., WOODHAVEN, N. Y.
Tel. 849-7240

JAU 22 METAI!
WEVD
1330 KIL. 97.9 MEG. (FM)
LIETUVOS ATSIMINIMŲ RADIO VALANDA
ŠEŠTADIENIAIS NUO 5 IKI 6 V.P.P.
DIREKTORIUS JOKŪBAS J.
STUKAS
1016 Schleifer Rd. Hillside, N.J. 07205
Tel. (201) 289-6878

"VENTA"
Home Improvements
Co.
Atlieka visus namų vidaus remonto ir modernizavimo darbus, įrengia rūsius (basements) pastoges (atikas) ir t.t. Darbas atliekamas sąžiningai patyrusių lietuvių stalių už prieinamą kainą. Kreiptis:
J. BANDŽIUKAS
84-12 102nd Street
Richmond Hill, N. Y. 11418
Tel. VI 7-2772

LIETUVIŲ ADVOKATAI

C. A. VOKET
VOKIETAITIS
ADVOKATAS
41-40 74th Street
Jackson Heights, N. Y.
Tel. NEwton 9-6620

Stephen Bredes, Jr.
ADVOKATAS
37 Sheridan Avenue
Brooklyn 8, N. Y.
Telef. — APplegate 7-7083

LAIDOJIMO DIREKTORIAI

VAITKUS
FUNERAL HOME
197 WEBSTER AVE.
PRANAS VAITKUS
Laidotuvių Direktorius
ir balsamuotojas
Cambridge, Mass.
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį
Nauja moderniška koplyčia šermenims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiausiomis kainomis. Kainos tos pačios ir į kitus miestus.
Reikale šaukite — Tel. TR 6-6434

Tel. EVergreen 7-4335
STEPHEN ARONISKIS
(ARMAKAUSKAS)
Graborius-Balsamuotojas
MODERNI KOPLYČIA
423 METROPOLITAN AVE.
Brooklyn, N. Y.

sTagg 2-5043
Matthew P. Ballas
FUNERAL HOME
Moderni koplyčia - Air conditioned
A. J. BALTON-BALTRŪNAS
Licensed Manager
& Notary Public
660 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

EVergreen 8-9770
Joseph Garszva
GRABORIUS
Balsamuotojas
231 BEDFORD AVE.
Brooklyn, N. Y.

J. B. SHALINS
- Šalinskas
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
84-02 JAMAICA AVE.
(prie Forest Parkway Station)
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves
Koplyčios nemokamai visose miesto dalyse; veikia ventiliacija
Tel. VIrginia 7-4499

THEODORE WOLINNIN,
INC.
E. JOSEPH ZEBROWSKI
Laidotuvių direktorius
MODERNIŠKA KOPLYČIA
su Air Condition
123 E. 7th St., New York 9, N. Y.
GRamercy 5-1437

KARLONAS
FUNERAL HOME
280 CHESTNUT STREET
NEW BRITAIN, CONN.
Tel. BA 9-1181

CARROL
FUNERAL HOME
Inc.
PETRAS KARALIUS, sav.
Laidotuvių direktorius
ir balzamuotojas
74 PROVIDENCE ST.
Worcester, Mass.
PL 4-6757 PL 4-1165

A. ANDRIUŠKEVIČIUS
LAIKRODININKAS
-JUVELYRAS
Auksas - sidabras - deimantai
laikrodžiai
9408 Jamaica Ave.
Woodhaven 21, N. Y.
VI 7-2573

DARBININKAS

Vienuolynas ..... GL 5-7068
Redakcija GL 5-7281
Administracija GL 2-2923
Spaustuvė GL 2-6916

NEW YORKO NAUJIENOS

Trys saleziečiai — kun. Antanas Naujokas, kun. Augustinas Sabas ir kun. Petras — švęsdami savo kunigystės 25 metų sukaktį, lapkričio 7 d. 11 v. Maspetho lietuvių bažnyčioje koncelebruos padėkos mišias. Pamokslą pasakys prel. J. Balkūnas. Po mišių 12:30 parapijos salėje bus vaišės, į kurias kviečiama kuo daugiau atsilankyti. Vaišių programai vadovauja aktorius Vitalis Žukauskas. Bilietas vienam asmeniui — 5 dol. Jų galima gauti Balfe, Liet. Kat. Religinėje Šalpoje, klebonijose. Pelnas skiriamas saleziečių gimnazijai ir pašaukimų fondui.

New Yorko Lietuvių Filatelistų Draugija išleido savo biuletenio spalio numerį. Leidžiamas anglų kalba, plačiai aprašoma Lietuvos pašto ženklai. Redaguoja W.E. Norton, jam talkina Charles Matuzas ir Algirdas Vizbara.

Kunigų Vienybės N.Y. ir N. J. apylinkės susirinkimas įvyks spalio 28 d. 2 val. popiet pas tėvus pranciškonus Brooklyne.

Madų paroda, organizuojama Vasario 16 gimnazijai remti būrelių vadovų, įvyks kovo 13 gražioje, visai naujai įrengtoje Cordon Bleu Caterers salėje, 96-01 Jamaica Ave., Woodhavene. Parodos pelnas skiriamas minėtai gimnazijai, kurios materialinė būklė ypač dabar bloga.

Vasario 16 gimnazijai remti naujai suorganizuotas būrelis New Yorke sudaro: J. Alyta, V. Aksninis, kun. J. Bacevičius (N. Dakota), G. Bichnevičienė, E. Butkienė, A. Dičpinigaitienė, dail. V. Jonynas, J. Kizlauskas, D. Klinga, A. Krulikienė, J. Lenktaitis, G. Okunis, P. Paulienė, J. Petkevičius, dr. B. Svogūnas, R. Šlapelienė, L. Tamošaitis, V. Vebeliūnas, P. Veršelienė

Muz. J. Čižauskas, dar vos pradėjus organizuotis New Yorko lietuvių vyrų chorui, atsiuntė specialiai šiam chorui dvi savo sukomponuotas dainas. Vieną iš jų — Anoj pusėj Nemunėlio — vyrai padainuos savo koncerte gruodžio mėn. 1 d. Franklin K. Lane mokyklos salėje, Woodhavene.

Romuvos knygyno savininkė Josefina Galminienė Maironio šeštadieninei mokyklai dovanojo du dail. Prano Lapės pieštus Maironio portretus. Knygynas yra 84-20 Jamaica Ave. Mokykla nuoširdžiai dėkoja.

Kariuomenės šventės minėjimas bus lapkričio 20 d. 7 val. vak. Apreiškimo parapijos salėj. Dienotvarkėj numatytas filmas iš Lietuvos kariuomenės Techniška paruošimą visų paveikslų atliko inž. Jurgis Zabielskis, naudodamasis "Kario" redakcijos archyvu. Meninę dalį išpildys New Yorko vyrų choras, vadovaujamas V. Baltrušaičio. Po programos bus vaišės ir šokiai. Šokiams gros A. Starolio orkestras. Lapkričio 21 sekmadienį, 11 val. ryto Apreiškimo bažnyčioje bus mišios už žuvusius Lietuvos karius.

Dr. Bronius Vaškelis, rusų literatūros profesorius Lafayette kolegijoje, lapkričio 5 kalbės New Yorke. Jo paskaita — 'Lietuva iš toli ir arti' — bus viena iš cikl'o, pavadinto "Veidu į Lietuvą." Vakaras įvyks Carnegie Endowment patalpose (345 E. 46th St., Manhattan), pradžia 8 val. Santara Šviesa kviečia visus, kurie domisi.

Lietuvių Atletų Klubo plaukymo ir mankštų sekcija darbą pradėjo spalio 19 Franklin K. Lane aukštesniojoje mokykloje. Pamokos būna kiekvieną antradienį. Pradžia 7 v.v. Priimami berniukai ir mergaitės nuo 8 iki 12 metų, kito amžiaus — pagal susitarimą. Suinteresuoti skambina Aleksandrui Vakseliui VI 6-3246, arba Jolitai Birutienei, VI 7-1129.

Ateitininkų Sendraugių visuotinis narių susirinkimas šaukiamas spalio 29, penktadienį, 7:30 val. vakare Angelų Karalienės parapijos salėje. Programoje numatytas nepaprasto aktualumo filmas apie komunizmo veikla Amerikoje, trumpas A. Mažeikos pranešimas apie lapkričio 13 žygį ir kiti svarbūs reikalai. Į susirinkimą maloniai kviečiame visa visuomenė, nes filmas pravartu yra pamatyti kiekvienam nekomunistiškai galvojančiam lietuviui. ypač laukiama studentija.

L.S. Valdyba

A. REVENTAS, KLNA išdininkas Nuotr. R. Kisieliaus

KLNA GARBĖS PIRMININKAS prel. J. Balkūnas, kalba apie žygį į Jungtines Tautas. Šalia jo Vliko pirmininkas V. Sidzikauskas ir Lietuvos konsulas A. Simutis. Nuotr. R. Kisieliaus.

LAPKRIČIO 13 RENKAMĖS NEW YORKE

(atkelta iš 1 psl.)

Automobiliais atvykę turėtų stengtis pasistatyti automobilių stovėjimo aikštėse, toliau nuo centro (centre už dieną — apie 3.50 dol.), geriausia atrasti Municipal Parking, iš ten— požeminiu traukiniu bet kuria per Manhattaną einančią linija (išskyrus Lexington Line, kuri per toli) į 49-50 St. stotis. Arčiausiai prieina IND (Independent) 8tos Ave. linija tik 42 ar 59 St. reikia persėsti į 'local'.

Po manifestacijos nuo Jungt. Tautų artimiausia požeminių traukinių stotis — Lexington line prie 43-42 gatvių, arba (vykstantiems į šiaurines-rytines dalis miesto) tinka ir 51 St. stotis.

Atvykimo laikas

Atvykimas į New Yorką (į Manhattan) planuotinas taip, kad visi galėtų atsirasti prie MSG prieš 11 val. arba anksčiau, kas norės. Prieš einant salėn, užsukti į vieną iš aplink esančių užkandinių. (Manifestacija su žygiu truks iki maždaug 5 val. ir iki to laiko nebus prokos užkąsti).

Publika salėn pradedama leisti 11 val. Salėj užimant vietas, visą laiką jau gros orkestras. Programa (vėliavų įėjimu) prasidės lygiai 12 val. (vėluojančių nelaukiama).

Programa salėje

Programos turinys bus praneštas atskirai. Apeigos, kalbos pakaitomis su tautinių šokių ir muzikos įtarpais truks apie dvi valandas.

Žygiavimo tvarka

Po programos salėje tuojau tvarkomasi žygiavimui. Žygio tvarkdariai duos nurodymus. Eisena pradės formuotis 48 St. ties Belvedere viešbučiu, prie 8 Ave. Vėliavos tuojau pradės žygiuoti. Bus du orkestrai, vienas prieky, kitas vidury eisenos. Žygiuojama negriežtoj rikiuotėj, prisilaikant tvarkdarių nurodymų.

Einama 48 Street, kertant Broadway, 7, 6, 5, Madison, Park, Lexington, 3 Ave., 2 Ave. sukama į dešinę ir tuoj į kairę, 47 gatve iki 1 Ave — Hammarskjold Plaza prie Jungt. Tautų (prie publikos įėjimo į posėdžių sales). Telkiamasi Hammarskjold Plaza ir plačioj 47 St. sekcijoje. Bus garsintuvų sistema.

Atstumas nuo MSG iki JT — apie 6360 pėdų (viena mylia su beveik penktadaliu). Žygiavimo laikas — apie 1 valandą. Vietoje demonstracijos programa apie pusvalandį. Visa manifestacija (salėje ir gatvėse) bus nufilmuota dokumentacijai.

Pasilikimas New Yorke

Norintieji po manifestacijos ilgiau pasilikti New Yorke iš anksto planuoja, kur sustos. Rūpinamasi padėti iš toliau atvykusiem apsirūpinti nakvynėmis ir privačiuose namuose, tačiau galimybės tam ribotos ir dėl to reikia susitarti iš anksto, priešpaskutinę savaitę. Skubiai kreiptis į K. Vainių, 65-16 Clinton Avenue, Maspeth, N. Y. 11378.

Tą vakarą New Yorke bus T. Pranciškonų rengiamas vakaras (planuojamo Kultūros Centro labui). Manifestantai kviečiami jame apsilankyti ir pasinaudoti proga susitikti su New Yorko lietuviais.

KLNA

Dr. Vaclovas Čekas spalio 12 važiavęs southern Blvd., buvo sužeistas automobilio katastrofoje. Į jo mašiną iš užpakalio trenkė kita mašina, kurią vairavo du jaunuoliai.

Prof. Jokūbas ir Loreta Stukai savaitės atostogų buvo išvykę į Acapulco, Meksikoje.

Linden, N.J. — Spalio 31 vietinis Balfo skyrius mini šios organizacijos 20 metų sukaktuves. Ta proga lietuvių alėje (340 Mitchell Ave.) ruošiamas minėjimas, kuriame žada dalyvauti Lindeno burmistras Aleksandras Grigaliūnas — Wrigley. Balfo reikalų vedėjas kun. J. Jankus rodys filmą iš Baltijos tautų dienos pasaulinėje parodoje, taip pat kitas filmų ištraukas iš Lindeno lietuvių pasirodymų. Dainuos muz. Čerienės Mulks vadovaujamas moterų sekstetas su sol. Ona Zubavičienė, akompanuojant muz. prof. J. Stankūnui. Minėjimo pradžia 4 val. popiet.

Minėjimo pravedimu rūpinasi komitetas, kurį sudaro P. Čerienė - Mulks, Liudvinaitienė, Strazdienė ir Samatienė. Maloniai kviečiama savo dalyvavimu paremti šios visiem lietuviam svarbios organizacijos minėjimą.

M. S.

Už a.a. Joną Veršelį mišios ir egzekvijos bus spalio 29 d. 9 v.r. Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Prašomi dalyvauti giminės ir pažįstami.

Lietuvos vyčių 12-toji kuopa šeštadienį spalio 30, 9:30 val. vak. rengia rudens (Halloween) šokius Aušros Vartų parapijos salėje New Yorke (570 Broome St.). Gros J. Kazlio orkestras. Įėjimas 1.50 dol.

Šv. Kazimiero lenkų katalikų parapija Brooklyne lapkričio 7 mini 90 metų sukaktį. Bažnyčia yra Green Ave ir Adelphi St. sankryžoje. Tai pati seniausia šv. Kazimiero vardo bažnyčia Amerikoje. Šiuo metu klebonauja kun. Fr. Romanowski.

DĖMESIO NEWARKO LIETUVIAM

New Jersey visos didesnės lietuvių kolonijos yra sudariusios komitetus, kurie telkia dalyvius žygiui į Jungtines Tautas ir renka pinigus išlaidom padengti. Visi New Jersey lietuviai yra prašomi dalyvauti ir aukoti. Reikalingų informacijų gausite vietos LNAK skyriuose: Kearny-Harrison, Patersone, Elizabethe, Newarke.

Newarko LNAK skyrius ypatingai uoliai veikia, rinkdamas aukas. Taip pat latviai ir estai gausiai aukoja ir uoliai dirba, kad lapkričio 13 būtų gausi ir sėkminga manifestacija. Mes, lietuviai, ypatingai turime šiuo reikalu smarkiai padirbėti, kad visi, kurie tik galės, būtinai dalyvautų, o tie, kurie negalės dalyvauti, prisidėtų savo auka, kad kiti galėtų dalyvauti.

Aukas galima įteikti LNAK Newarko skyriaus valdybos nariam: kun. Totoraičiui, V. J. Diliui, E. ir P. Elseikam, I. ir A.S. Trečiokam. Informacijų reikalu skambinti tel. 675-3925.

A.S. Trečiokas
LNAK Newarko skyriaus pirmininkas

INITIUM SEMESTRI

New Yorko
AKADEMIKAI
SKAUTAI

spalio 29

kviečia visus studentus atsilankyti į

INITIUM SEMESTRI
a Go Go

Šokiai vyks

ATLETŲ KLUBE

8 val. vak.

BOSTONO ŽINIOS

Pagerbė savo narius

Lietuvių Piliečių Draugija yra viena iš didžiausių lietuvių organizacijų Bostone —turinti per 1500 narių.

Lietuviai palikę savo kraštą dėl įvairių priežasčių, važiavo į Ameriką laimės ieškoti. Nelengvos tada buvo ir dėdės Samo žemėje įsikūrimo sąlygos, bet jauni lietuviai imigrantai griebėsi dirbti, taupyti ir kurti įvairias savo organizacijas, parapijas, mokyklas, statyti bažnyčias, steigti klubus. Lietuvių Piliečių Draugija savo klubui nusipirko buvusio banko keturių aukštų namus. Čia yra įvairių patalpų susirinkimams, vestuvėms, koncertams, teatrui, skautams ir kt.

Kas treti metai LPD parenka 25 savo narius kurie išbuvo 20-25 metų draugijoje ir ruošia jiems banketą. Šiemet toks banketas įvyko spalio 17.

Programoje buvo įrašyta prelato Pr. Virmauskio malda pradedant banketą, bet jam negalint atvykti banketą atidarė ir maldą sukalbėjo pirmininkas L. Drevinskas, programą pravedė adv. Ant. J. Young.

Po gausios vakarienės ir po trumpos adv. Ant. J. Young kalbos buvo pakviestas kompozitorius J. Gaidelis su savo sekstetu padainuoti dainų. Sekstetas padainavo: Tėviškėlę (J. Būdriūno), Tu prisimink —daina ir Lietuvos, Jaunystės maršas ir Mes žengiam (J. Gaidelio). Akompanavo kompoz. J. Gaidelis.

Iš gerbtinų narių 7 šiais metais mirė, o kai kurie dėl ligos ar kitų priežasčių neatvyko. Prie garbės stalo sėdėjo 12 narių (viena moteris). Kiekvienas garbės stalo narys apdovanojamas ženkleliu ir amžino nario kortele.

Visu pagerbtųjų vardu kalbėjo J. Matjoška: "Dėkoju visiem lietuviam, kad jie, glausdamiesi vienas prie kitų, sukūrė daug organizacijų, pastatė bažnyčių, mokyklų, pristeigė klubų, choru, teatrų ir kt. Dabar padėkite visi, kas tik galite, aukotis ir dirbti dėl Lietuvos. Lapkričio 13 New Yorke ruošiama didžiulė demonstracija už Lietuvos laisvę. Aukokite ir duokite savo sunkiai uždirbtų pinigų, kad būtų galima pravesti didžiulę demonstraciją į Jungtines Tautas. Tokie įvykiai atkreips plačiosios visuomenės dėmesį, o pasaulio politikus vers susimąstyti ir spausti USSR grąžinti Lietuvai laisvę".

Antru kartu sekstetas linksmai nuteikia apie 300 banketo dalyvių pramogine muzika: Rožių tango. Anksti rytą (J. Gaidelio), Mergužėlė iš Havajų, ir pabaigai — maršą — Plaukia Nemunas (J. Gaidelio). Programos vedėjas gražiai pristatė šiam banketui daugiausiai pasidarbavusius. Fel. Zalenkas ir J.C. Lubinas paruošė programą ir kitus spaudos darbus atliko.

Banketą aplankė ir amerikiečiai — Fel. Zalesko svečiai: adv. Twohig, kandidatas į senatą ir J. O'Connor — kandidatas į Mass. seimelį. Šokiams grojo A. Šakalio orkestras.

J. Žiūrys.

Manifestacijos reikalu

Bostono Lietuvių Bendruomenės Valdyba ragina visus prisidėti prie žygio į Jungtines Tautas lapkričio 13 New Yorke. Prašo prisidėti savo dalyvavimu, kas gali į New Yorką nuvykti, ir savo auka. Užsiregistruoti kelionei į New Yorką, įteikti aukas ir gauti smulkesnių informacijų galima pas: adv. A. Young Jankauską, St. Giežę-Jurgelevičių 'Keleivio' redakcijoje, Vyt. Stelmoką-Baltic Realty, St. Minkų —Baltic Florist, J. Adomonį — Globe Parcel Service, Pr. Mučinską — Lietuvių Piliečių Draugijoje, J. Kapočių — Lietuvių Enciklopedijoje, J. Vaičaitį — Cosmos Parcel Corp. Taip pat šv. Petro lietuvių parapijos klebonijoje. Tose pat vietose galima įsigyti ir bilietus kelionei autobusu — 8 dol. ten ir atgal. Taip pat gaunami bilietai į Madison Square Garden; jų kainą — 1, 2 ir 3 doleriai.

Kristaus Karaliaus šventės minėjimą spalio 31 ateitininkai sendraugiai rengia Brocktone. Dalyvaus visi Bostono apylinkės ateitininkai — vyresnieji ir patys jaunieji. Kviečiami taip pat ateitininkų tėvai ir visi, norintieji toje šventėje dalyvauti. Pamaldos bus šv. Kazimiero bažnyčioje 10 val. ryte. Mišios aukojamos už persekiojamą Bažnyčią Lietuvoje. Studentai ir moksleiviai pamaldose dalyvaus su savo vėliavomis. Po mišių parapijos mokyklos salėje bus bendri pusryčiai. Kalbės dr. P. Kaladė. Bus skaitoma šiai progai naujausios poezijos. Patys jaunieji pasirodys su savo programa.

Lituanistinės mokyklos vakarienė įvyks lapkričio 14 Lietuvių Piliečių Draugijos salėje. Kiekvienais metais šis pobūvis sutraukia daug Bostono ir jo apylinkės lietuvių. Pelnas skiriamas mokyklos reikalam.

Darbininko 50 metų sukakties proga prisimenama, kad laikraštį keliant į New Yorką, buv. ilgametis Darbininko administratorius Antanas Peldžius savo automobiliu nuvežė du lietuvius jaunuolius (16-17 m.) — Edvardą Zalecką ir Marytę Peldžiūtę, kad jie padėtų ekspedijuoti naujoje vietoje pirmąjį Darbininko numerį (1951 balandžio 16). Dabar Ed. Zaleckas yra Valstybinės Kolegijos (State College) profesorius Bostone, o Marytė Peldžiūtė, jau ištekėjusi, registruota med. sesuo Brocktone. Abu jie gimę Amerikoje, tebeskaito Darbininką.

Ieškoma moteris arba mergaitė, mokanti anglų kalbą, kuri galėtų vesti raštinės darbą ir kartų padėtų vyriškų-moteriškų drabužių krautuvėje. Susitarimui skambinti tel. 849-7240.

Ieškau Petro Devenio, kuris gyveno, o gal ir dabar gyvena Massachusetts. Prašyčiau jį ar jo vaikus atsiliepti adresu: Matilda Vėrekojytė, 6.84. Nr. 1247 B. Pueyrredon, Cordoba, Argentina.

East New York išnuomojamas, baldais apstatytas, kambarys. Galima naudotis virtuve. Tel. AP 7-5377.

FILATELISTAI!

Siunčiame Lietuvos pašto ženklus Jūsų pasirinkimui. Rašyti: Baltic Stamps, P. O. Box 127, Toronto, 19, Ont., Canada.

KAS?
SUSIPAŽINIMO VAKARAS
KADA?
Lietuvių MANIFESTACIJOS DIENĄ
1965 lapkričio 13, šeštadienį, 8 val. vak.
KUR?
CENTRAL PLAZA HALL
(Main Ball Room)
111 Second Ave. at 7th Street, New York

Šokiams groja *Joe Thomas* orkestras iš 6 žmonių. Veiks DARBININKO spaudos kioskas. Kavutė ir užkandžiai. Įėjimo auka asmeniui 3 dol., studentam ir moksleiviam 2 dol. Prašoma iš anksto įsigyti bilietus, ypač iš kitų kolonijų. Visais reikalais skambinti GL 2-2923, vakarais — GL 5-7068. Rašyti: *Darbininkas* 910 Willoughby Avenue, Brooklyn, N. Y. 11221.